

SLOVENSKI NAROD.

Objava vsak dan zvečer, razmišljajo v praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsako leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano za vsako leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. Za tuje dežele velja, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo utjudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Pošiljanje na dom se račun za vse leto 2 K.
S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom v kratku se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.
List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje liste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

„Z združenimi močmi“.

Včeraj je priobčil »Slovenec« na uvodnem mestu članek »Z združenimi močmi proti tujemu gosp. navalu«, v katerem kaže na pretečo nevarnost nemškega navalu na slovensko ozemlje, čim se dogradi železnica preko Karavank.

Priznavamo, da je ta zadeva važna in da je vredna vsega resnega promišljanja. Zato se nam zdi ne samo neumestno, ampak naravnost fevilno, ako »Slovenec« v očigled velike važnosti, katero on sam tej stvari pripisuje, zopet po svojih starih navadah zavija in blati napredno stranko. Iz strankarskih nagibov pogreva takozvano »zvezo« naše stranke z nemškimi veleposelniki, dasi se je že nešteto krat nepobitno dokazalo, da takšna zveza, kakršna obstoji v »Slovenčevic« domišljiji in s katero ta list že dlje časa straši nerazsodne ljudi, ne eksistira in da v obče še ni nikdar eksistirala.

Dogovor naše stranke z veleposelniki ne tangira ni najmanje narodnega načela in nima prav ni-

kakega vpliva na naše postopanje v narodnih zadevah.

V deželnem zboru samem se je dostikrat pokazalo, da imamo v narodnem oziru popolnoma proste roke in da nas ne veže nobeden kakršenkoli dogovor. Dokaz tega je, da so od l. 1895. vsi, kar obstoji »zveza«, važnejši predlogi brez izjeme, tihoči se naših narodnih teženj, izšli iz vrst narodno-napredne stranke. Ne da bi hoteli naštevati vse nadržano, opozarjamo samo na akcijo naše stranke v deželnem zboru v zadevi slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Sicer pa je bila cela zadeva glede »zveze« že tolikokrat tako temeljito pojasnjena in »Slovenčeve« trditve tako neoporekljivo pobite, da se mora postopanje »Slovenca«, ki se še ni naveličal, pri vsaki mogoči priliki pogrevati stare, že zdavna obrabljene fraze o »zvezi«, imenovati, ako ne hudobno, pa vsaj skrajno neumno. Toliko o tem!

Da je Gorenjska v veliki nevarnosti, da jo preplavijo Nemci, čim se dogradi železnica preko Karavank, je istina. Takisto pa je tudi resnica, da bi bila ta opasnost dosti manjša, ako bi hudemu nemškemu navalu stal nasproti ne samo gmotno dobro podprt, ampak tudi zave den in izobražen narod. Narod, ki je ponosen na svoj rod, kojega navdaja krepka narodna zavest, ta ne bode klonil tilnika, naj bode tuji naval še tako silen in še tako podprt s kapitalom! Narodno nezavedno ljudstvo, najsi stoji v gmotnem oziru še tako dobro, se nikdar ne more z vspehom upirati tujemu vplivu, zlasti ako ta deluje po največ z gmotnimi sredstvi! Kako pa je na Gorenjskem? V gmotnem oziru je ljudstvu pač še precej dobro situirano, toda narodna zavest ni, te pogrešamo, izvzetih je le malo krajev, skoro docela. In baš v tem tiči največja nevarnost, da se Gorenjska ne bode mogla morda v bodoče z zadostnim vspehom vstavljati nemški sili s severa.

Koga pa zadene v tem oziru glavna krivda? Ako se stvar nepri-

stransko in temeljito prevdari, mora vsakdo dosledno priti do zaključka, da so temu zlu krivi v prvi vrsti klerikalci sami! Naj se temu ne oporeka! Klerikalna stranka ima gorenjskega kmeta v popolni oblasti; ako bi torej hotela kaj storiti za povzdigo narodne zavesti, ako bi hotela poskrbeti, da bi omika prodrla tudi v najnižje sloje gorenjskega ljudstva, bi imela za to prostrano polje delovanja, pri katerem bi je nikdo ne oviral, ampak bi jo spremljale vsestranske simpatije. Tako pa klerikalci niso storili za omiko in prosveto ljudstva ničesar, niti za probujenje narodne zavesti, nasprotno, trudili so se na vse načine, da bi ljudstvo držali v srednjeveški temi, da bi ga obvarovali naprednih idej in ga tako napravili nesposobnega, da bi se mogel z vspehom boriti z različnimi življenjskimi neprilikami. Povsodi se javlja vsestranski napredek, ta napredek pa zahteva, da se ne samo posamezen človek, ampak tudi celi narod prilagodi novim razmeram in koraka s časom naprej. To je železen zakon narave. Kdor ne more korakati zajedno s časom naprej, ta zostane in izgine raz površje. Kako pa je v tem oziru na Gorenjskem? Le priznajmo odkrito, da je še tam narod glede omike in narodne zavesti skoro za sto let nazaj. Dočim so njegovi sosedi vsestransko napredovali ter omiki in prosveti odprli vrata na stežaj, so Gorenjcu njegovi varuhi zavezali oči, da bi ne videl občnega napredka in da bi se ga ne polastila pregrešana želja za njim. To je glavni vzrok zla!

Trdi se, da bi bila za Gorenjsko edina rešitev krepko gospodarsko delo, na katero bi se morali združiti obe slovenski stranki. Le na dan s konkretnimi nasveti! Naša stranka je v vseh gospodarskih zadevah, ki jih je smatrala za koristne, bila s klerikalci vedno edina. Toda — žal — vsa gospodarska modrost nasprotno stranke temelji na konzumu. Tu pa nas loči načelno nasprotstvo, zakaj mi smo uverjeni, da takšna organizacija narodu ne samo

ne koristi, ampak naravnost škoduje. V tem oziru je torej edinstvo izključena! V stvarih pa, ki se bodo vjemale z našim stališčem, ki bodo res koristne narodu, bomo kakor do sih dob, tudi v bodoče, z nasprotno stranko složno postopali. Saj se je to že itak večkrat zgodilo. Takisto pa se je tudi že večkrat primerilo, da so se klerikalci združili v dež. zbornici z Nemci proti nam, kar je pač dovolj jasen dokaz, da ta takozvana »zveza« pač nobene stranke ne ovira, da bi popolnoma prosto ne zasledovala svojih teženj.

Da se torej izrazimo kratko, nas »zveza« prav nič ne ovira, da bi ne mogli postopati popolnoma samostojno in pristo, in prav lahko je, da od slučajja do slučajja v gospodarskih vprašanjih, ki ne nasprotujejo našim načelom, postopamo s klerikalci solidarno.

Resna kriza na Ogrskem.

Včerajšnji prizori v ogrski zbornici so razkrili vso gnilobo v Khuenovem vladnem zistemu. Opravičeno je vzkljknil posl. Olay, da bo ta dan zapustil v zgodovini ogrskega parlamentarizma žalosten vtis. »Velika napaka je bila, da se je pustilo grofu Khuenu Hedervaryju vstopiti v zbornico. Vse kaže na to, da pomeni nastop grofa Khuena konec ogrskega parlamentarizma. Izkazalo se je, da so se poskusila podkupljenja, in da so ta podkupljenja izišla od grofa Khuena.

O stvari smo na kratko poročali že včeraj med brzojavkami. V nadaljni skrajno viharni seji pa se je izkazalo, da se je razvila v ogrskih političnih krogih zadnji čas sploh taka korupcija, ki meče senco na ustavo, na parlamentarizem tako, da so dalekosežne posledice neizogibne.

Položaj vlade je sploh skrajno nesiguren. Zato se boji vsake malenkosti, ki bi duhove še bolj razvnela. Taka razburljiva prilika je bila, ko so te dni prepeljali ostanke velikega revolucionarja Rakoczyja iz Turške ter ga

slovesno pokopali v Kostnicah. Ime Rakoczyja ima pri madjarski narodnosti isti odmev kakor ime Kossuthovo. Med Rakoczyjevimi oboževalci je seveda tudi vojaštvo, ker je med ogrskimi častniki sploh narodna zavest velika. Vojaški zapovedniki so vsled tega izdali prepoved, da se vojaštvo slavnosti ne sme udeležiti. Korni poveljnik, general baron Mertens je vabilo k slavnosti zavrnil z žaljivimi besedami. To je bil povod, da je poslanec Žoltan Papp hotel sprožiti v včerajšnji seji ostro interpelacijo. Mesto interpelacije pa je prinesel v zbornico bankovcev za 10.000 K ter jih položil na mizo z izjavo, da so ga s tem denarjem hoteli podkupiti, naj bi odpotoval.

Nastal je nepopisen vihar. Posl. Papp je navajal, da so bili šele nedavno razveljavljeni trije državnozbornski mandati zato, ker se je volilec kupilo za 1 K žganja. Vsakdo ve, s kakimi gmotnimi težavami se je on boril od svojega 16. leta. Vsled tega so mislili ničvredni ljudje, ki so lakaji in ne možje, ga s temi 10.000 kronami podkupiti, »Ti ljudje nimajo pojma, da se zamore narodu služiti tudi nesebično.« Na levi se je vpilo: »Podkupiti nas hočejo! Nezaslišano!« Desnica je kričala: »Kdo vas je hotel podkupiti? Z imenom na dan!« Posl. Papp je le govoril ter ni hotel povedati imena. Hrup je postal tako silen, da se je morala seja prekiniti.

Ko se je seja zopet nadaljevala, se je Papp udal ter povedal, da mu je denar prinesel bivši državni poslanec in poslovodja »Független Magyar Orszaga«, Martin Dimes, češ, da pošlje denar neka ekscelence, ki igra pri tem za svojo glavo. Za vsak dan odsotnosti dobi Papp 2000 K, pozneje sledi še več.

Še eno podkupljenje. Posl. Lovassy je nato pripovedoval, da je prišel v uredništvo »Magyar Orszaga« neki gospodar ter vprašal, za katero ceno bi se list razorožil. Ravnatelj je odgovoril: »ednostavno, za madjarski poveljni jezik!« Na te besede se je obiskovalec obrnil, a pri vratih je vprašal, ali bi mogel vsaj doseči, da bi list svojo pisavo ublažil. Ta predlog se je z

LISTEK.

Magdalena.

Češki napisal J. S. Machar.
(Konec.)

II.

Dan za dnevom je potekal, teden za tednom — pismo ni prišlo. Prenasal sem to nekaj časa z mirnim ponosom razžaljenega človeka, ali končno sem šel vendar vprašat . . . Vlasta je odpotovala iz Prage takoj drugi dan — več o njej niso vedeli . . .

Bil sem razkačen i na njo i na sebe. Bil sem se že privadil na vihteško obleko romanovega junaka, zdaj pa je bila ta obleka raztrgana in moj roman se mi je prikazal kakor temeljita budalost, ki je še mene pripravila ob mile knjige; junakinja njegova je bila Bog ve kje in tudi njeno ogrinjalo je spadlo. Ali najbolj me je pekla misel, da se spominja na me najbrž z nasmehom, s katerim sploh taka rafinirana ženščina misli na idealnega tepca, ki ji je

prišel na pot. Ako se sploh kaj spominja, sem se domislil . . .

Človek ni nikdar zadovoljen z romani, kakršne prede življenje. Meri jih s svojim merilom in stavlja na nje svoje zahteve. Tako se je bil naučil pri čitanju napisanih romanov. Ali življenje vstvarja drugače. Njegovi romani tečejo v širokih rekah, so na vitez brez forme, logike in smisla — ali samo na vitez. Ako bi imeli mir in pogled večnosti, našli bi v nji vse: mojstrsko formo, železno logiko in globoki smisel. Ali tako mojstrujemo prirodo, mojstrujemo življenje: ker smo kratkovidneži, krivimo njega in ker ne razumemo, nazivamo njega konfuznim avtorjem. A glavno, mislim, mu očitam pomanjkanje dobrega okusa in estetike — kakor da bi moral ta večni mojster znati sive zahteve krasote naših šolskih knjig in kameleonove diktate naših efemernih kritik!

Pomanjkanje dobrega okusa in estetike sem očital življenju, to je, ko sem dobil nepričakovano Vlastino pismo: da je v Celetni ulici v slani-

narski trgovini prodajalničarka! Lep roman! Junakinja prodava suho meso, salame in klobase za pultom! In pisala mi je, naj bi prišel k deseti uri, ko zapirajo, da mi ima povedati mnogo, mnogo. — Bil sem tam že ob devetih, šel v jedilnico in Vlasta mi je prinesla naročene parke. In pripovedovala mi je, da je morala oditi domov v nekako vas za Chrudimom, da je bila pri sorodnikih, da bi prišla k sebi . . .

Da bi prišla k sebi — ta beseda me je pomirila . . . Las ni imela nič več pobarvanih, na obrazu ji ni ležala utrujenost prepitih noči — bila je tako sveža v svoji mladosti, kakor breskov cvet. Ko so zaprli trgovino, sem jo spremljal na Vinohrade, kjer je imela najeto sobico. Čutil sem, da je srečna. Niti mi ni razjasnila, zakaj mi ni pisala, tudi je tega niti vprašal nisem. Poverila se mi je, da ji je tam zunaj dvoril mlad podučitelj; blažilo jo je to in pripovedovala mi je o njem jako obširno. Sploh je ta večer zopet vsa njena osebnost vzplamtela: izstopila je iz sebe nad normalno vsakdanjih reči, njene kret-

nje, pogledi in besede, vse je bilo intenzivno, v nekakem superlativu, ki zavaja in sili k obdudovanju. Ali plamen ugasne, a normala življenjska je tako siva in enakomerna . . .

Navdušeno sva se razšla in se drugi dan sestala vsakdanja, trezna, prozaična. Zopet me jo spremljal. Tožila je, da je trudna, da so ljudje usiljivi in da suho meso in klobase smrdi. Tolažil sem jo ali ta tolažba je bila medla in dolgočasna in vesel sem bil, ko smo prišli do vežnih vrat njene hiše.

Tako se je vlekla vrsta takih sivih dni . . . Po tožbah na sedanost so prihajali spomini na minule dni, na prejšnje življenje . . . vedno večkrat, vedno pogostejše . . . Čutil sem, da se to v njej kuha, tehta se, pripravna, obsoja in pomiluje se sebe. Ali molčal sem, ker ni bilo besed in ker mi je postajalo to vse dolgočasno in zoperno.

A zopet je jeden večer vplamtela. Odpovedala je namreč svojemu kruhodajalcu, slaninarju in dobila je mesto prodajalničarke sodove vode; veselila se je premene in nove faze

življenja, pripovedovala, kako bova hodila zvečer v polje za Kravin, k pokopališčem, poverila mi je, da ji je zaljubljeni podučitelj iz dežele že dvakrat pisal, da ga nima sicer rada, ali da mu je vendar odpisala, naj se na njo ne jezim, saj vem, kaj sem ji i. p. A jaz sem ji privoščil to nedolžno igro in veselil sem se z njo, zakaj to, kar sem k njej čutil, že davno ni bila več ljubezen . . . Kos njenega varuha sem čutil v sebi, starejšega brata, človeka, ki je potegnul nekoga iz vode in čaka, da se mu življenje vrne . . .

Njen kiosk je stal na vogalu takrat še pustega vinogradskega trga. Po sedmi uri sem prihajal k njej, čakal, da je zaprla, potem sva šla v polja.

Zgodilo se je parkrat, da sem prišel in našel družbo. Mladiči, lepo oblečeni, z drznimi pogledi gigrov, so stali pri njej, razgovarjali in se smejali. Vlasta je žarela. Odšel sem neviden. Ko me je potem vprašala, sem ji rekel. Zardela je, gledala v stran in mi razlagala, da ni mogoče drugače, da ne more ljudi odganjati.

ogorčenostjo zavrnili. V vbornici je nastal znoza grozen vihar. Vse vprek je vpilo: „Ven z imenom!“ Lovassy je povedal, da je bil ta gospod urednik nekega lista v Budimpešti, imenom Singer.

Posl. Toth je izjavil, da ti poskusi podkupljenja kažejo o brezprimernem pomanjkanju javne zavesti ter zahteval naj se izvoli odsek 15 članov, ki naj stvar preišče.

Posl. Olaj je izjavil, da je ves svet mnenja, da izhajajo podkupljenja od ministrskega predsednika ali od vlade. Pod Banffyjem se je korupcija začela ter jo sedaj ban nadaljuje.

Ministrski predsednik grof Khuen Hedervary je izjavil, da nima nič proti taki komisiji. Ustanovitev te komisije mora vendar ostati v mejah poslovnika.

Ko se je seja popoldne nadaljevala, je predlagal ministrski predsednik naj zbornica dovrši debato o vladnem programu ter začne razpravo o budgnetnem provizoriju. Opozicija je zagnala tak hrup, da ministrski predsednik ni mogel nadaljevati. Seja se je morala zopet prekiniti.

Ko se je seja nadaljevala, hotel je zopet govoriti ministrski predsednik. Opozicija je začela peti, kričati, razbijati s pokrovi ter klicati: „Živio banus!“ Končno je Khuen videl, da ne pride do besede ter je svoj predlog napisal na listek. Poslanca Molnar in Ratkay pa sta udrla k zapisnikarju ter mu hotela listek izrgati. Nastal je pretep. Potem sta se zgrabila poslanca Fay in Feilitzsch. Končno je Fay izrgal zapisnikarju Khuenov list ter ga raztrgal na kose. Vsled nastalega hrupa je moral predsednik četrtič prekiniti sejo.

Potem je sledila tajna seja, ker ni bilo mogoče galerije krotiti. Seja se je končala v najhujši razburjenosti. Razun nedoglednih političnih posledic bodeta še dva dvoboja med poslanci.

Knezu Ferdinandu se le maja prestol.

Poročalo se je, da je na Bolgarskem nastalo veliko gibanje proti knezu Ferdinandu in da je le-ta v strahu pred mogočimi dogodki zbežal v inozemstvo. Tem vessem se je tako s strani bolgarske vlade, kakor Koburžana samega z vsjo odločnostjo ugovarjalo. Kakor pa posnemamo iz raznih bolgarskih listov, je na teh poročilih vendar le nekaj resnice. Vsekakor so se pojavili v zadnji dobi na Bolgarskem zelo nevarni odnošaji, ki lahko postanejo še zelo opasni stališča kneza Ferdinanda. Vpliven in najbolj razširjen list »Mira«, ki izhaja v Sofiji, piše: »Knez Ferdinand že dlje časa živi v velikem strahu. Dobiva namreč dan na dan celo množico brezimnih pisem, polnih raznih nevarnih groženj; preti se mu, da se bo neke dneje dvorec z dinamitom razstrelil v zrak, ako bi vlada stavila zapreke makedonski organizaciji in ako ne napove radi Makedonije vojske.« V jednom teh pisem je stalo: »Narod, kojega so

brezobrazni izdajali in tuja kriva politika zarobili, hoče s svojo vojsko doseči popolno neodvisnost... Narod Te vpraša, knez, kam ga hočeš zavesti?... Ti si glava izdajice... Svoje knežje pravice si odstopil v svojem stolnem mestu raznim tujim državam.« V drugem listu je pisano: »Domovina je v nevarnosti, rešite jo vsaj domačih izdajcev — ministrov... Ali nimate toliko poguma, da bi vodili našo izkušeno vojsko na pomoč našim dragim bojevnikom v Makedoniji ali da bi vsaj odstranili uradne izdajice, poklicali na krmilo domoljubno vlado in ž njo protestovali proti reformam v Makedoniji?« — Taka pisma paš niso dober znak, kažejo pa jasno, da so na Bolgarskem skrajno nezadovoljni s Koburžanom in njegovo sedanjo vlado in da prav lahko pride, ako se razmere v kratkem ne spremené, do kake katastrofe. To mnenje potrjuje tudi predsednik bolgarskega sobranja, Cankov, ki se je v razgovoru z dopisnikom francoskega lista »La Patrie« izrazil, da je Bolgarska na predvečer revolucije, ako se ne bo knez v najkrajšem času povrnil na staro pot Rusom pri jazne politike in spoštovanja zakonov in ustave. Čim se bo knez namreč narod prepričal, da vse zlo, koje ga sedaj tišči ob tla, izhaja od zgoraj, to je iz knežje palače, se ne bode strašil nastopiti tudi proti knezu samemu, kar bi pa značilo najskrajnejšo nevarnost za krono Ferdinanda Koburžana in za celo njegovo dinastijo. Cankov je eden najstarejših in najuglednejših politikov bolgarskih, ki je vedno v sreči in nesreči pošteno služil svoji domovini, torej ni dvoma, da je o dejanskih razmerah natančno in dobro poučen. Njemu se potemtakem že mora verjeti, da Ferdinand že zares koleba nad — propadom!

Politične vesti.

— Ruski car na Dunaju. Cesar je sprejel prvega tajnika ruskega poslanstva v Ištu. Razgovarjala sta se o obisku ruskega carja, ki pride letos v oktobru na Dunaj.

— Hrvaške grozovitosti. Bivši hrvaški poslanec dr. Potočnjak, ki je že tri mesece v preiskovalnem zaporu, je izdal brošuro, v kateri opisuje svoje duševne muke in telesno trpinčenje v ječi. Brošura je bila seveda konfiscirana, z dr. Potočnjakom pa se od takrat še strožje postopa. Prepovedano mu je obiske sprejemati, pisati, brati in hrano od zunaj dobivati, tako da je njegovo življenje v resni nevarnosti. Pred sodišče pa ga nočejo postaviti.

— Razpust ogrskega državnega zbora? Grof Khuen Hedervary je baje pripravljen, razpustiti državni zbor v ex lex stanju, ako ne dovoli indeminetne predloge. Tak sklep je sprejel ministrski svet. Grof Khuen le še čaka z razpustom

do gotovega termina. Predlog o razoroženju obstrukcije je grof Khuen odklonil, ker opozicija zahteva, da se vlada zaveže glede vpeljave madjarskega poveljevanja v armadi.

— Poslanca proti volji volilcev. Hrvaška poslanca grof Bombelles in dr. Gaeranih sta dobila pismeno nezaupnico svojih volilcev s pozivom, naj mandata odložita. Grof Bombelles ima 180 volilcev, od teh mu je nezaupnico podpisalo 117 volilcev.

— Boris Sarafov v Avstriji. Policija v Zemunu je zvedela, da je predsednik makedonskih odborov, Boris Sarafov, prekoračil avstro ogrsko mejo. Minister zunanjih zadev je takoj obvestil vse obmejne straže, naj Sarafova zasledujejo, ga primejo ter o tem takoj obvestijo zunanje ministrstvo.

— Germanizacija v Poznanju. Naselbinska komisija je nakupila zadnji čas v Poznanju zemljišče za 30 milijonov mark. Cene zemljiščem so brezprimerno visoke in Poljaki prodajajo svojo zemljo drago ter jo drugje mnogo ceneje kupujejo.

— Obletnica smrti kralja Humberta se je proslavila včeraj v Rimu zelo slovesno. Društva, šolska mladina in meščani so šli v sprevedu z zastavami in godbo v Panteon, kjer je ministrski predsednik Zanardelli položil na kraljev grob krasen venec.

— Angleška zbornica je sprejela bruseljsko sladkorno konvencijo. Posl. Bowles je vprašal trgovinskega ministra, ali hoče vlada prepovedati uvoz sladkorja iz Avstro-Ogrske, ako ta država ne spremeni do 1. septembra sladkornega zakona.

Dopisi.

— Iz Kamnika. Neoprijatno dejstvo je, da trči dobro izurjena godba čno privlačno silo, ki nad vse blago dejno vpliva na človeško dušo. Kamniški salonski orkester pač zasluži neomejeno priznanje za obili trud, pozhrtvovalno in vspešno delovanje ter lep umetniški užitek, kojega nam nudi s svojimi pogostimi koncerti. S tretjim koncertom, katerega je priredil v tukajšnjem zdravilišču pratečeno nedeljo pa je nadkrilil naše oživiljenju. Deset izbranih točk, katere je povil v duhteč venec zaslužni dirigent g. Vaniček, je pričalo o njegovem finem okusu in priznani glasbeni izobrazbi. Povdarjati se mora, da se opazuje z vsakim nastopom viden napredek lepo se razvijajočega orkestra. Smelo že lahko sedaj v očigled krasnim vspehom trdimo, če bodeta pogum in jaka volja vodilnih činiteljev tako vidno naraščala ter v dosedanji slogi in vzajemnosti vzdrževala harmonično celoto sodelujočih članov in članic, utegnemo v doglednem času doživeti še marsikako presenečenje. Sicer pa že danes lahko

pristevamo kamniški salonski orkester med prve svoje vrste na deželi.

— Ni moj namen podrobneje ocenjevati vseh točk sporeda s strogo umetniškega stališča, ker v istini ne vem, kateri bi dal prednost bodisi glede glasbene vrednosti, bodisi glede preciznega, gladkega izvajanja, zato se hočem omejiti samo na nekatere pice. — V obitem številu zbranemu občinstvu so zlasti prijali značilni komadi, kakor: »Pošta pride«, »Stara ura«, »Milin v logu« in »Tirolski drvarji«, katere skladbe v pristno dunajskem žanru zložene že same na sebi nosijo pečat ljubkosti in šega vosti, ker so imitirani odmevi v prosti naravi se pojavljajočih glasov in sil. Onomatopoeitika v glasbi vzbuja v občinstvu vsikdar efekt in je ohrani pri najboljši volji. — Parmove »Triglavske rože« so za glasbenika neprecenljive vrednosti, saj so vendar z naših planin v glasbeni vrt presajene bujne cvetke, polne vonja in življenja, ki karakteristično osvetljujejo skladateljevo blago in živahnosti polno nprav. — Mogočno in vzvišeno doni svatbena koračnica iz Mendelsohnove opere »Sen poletne noči«, ako se svira s tako dovršenostjo, kot jo je prednašal salonski orkester. Ta točka, ki je bila neoporečno najbrilantnejša celega sporeda, je vzbujala splošno pozornost in začudenje ter se morala vsled burnega odobravanja ponoviti. — Vaničekov potpouri »Fata morgana«, spričuje nenavadno nadarjenost skladateljevo, od kojega smemo pričakovati še mnogo lepoga trajne vrednosti. Iz celega cikla milobno odseva čar čeških narodnih popevk v vsej njihovi priprostosti in prisrčnosti, v njih se kristalizuje zlata češko-slovska duša z vsemi njej lastnimi vrlinami. — Ouvertura k Zajčevi »Čarovnica boaziška« zahteva spriču svojih finés že celo izurjene igralce; a baš pri tej skladbi smo se uverili, da ume orkester premostiti vse težkoče z uprav neverjetno lakoto. Gotovo si s takimi odličnimi pojavi pridobiva vedno več zaslobe v občinstvu in krog naklonjenih mu prijateljev ter občudovalcev se širi.

— V omenjeni glede ritmike in dinamičke mojstrsko zasnovani skladbi se mogočimi akordi menjavajo z najnežnejšimi, vspravajočimi pianissimi, ki globoko pretrezajo poslušalca. Po pravici slove Iv. pl. Zajc kot duhovit glasben veleum, in ker preveč njegove kompozicije vseskozi slovskeki motivi, so postale iste osobito slovskim orkestrom neusahljiv vir glasbenih zakladov. — Ne manj zahvalno se moramo izreči tudi o ostalih točkah, katere vse je orkester s finim pointiranjem, zdaj rahločutno, zdaj z gromkim fortissimo proizvajal ter žel obilno priznanja in pohvale od strani prisotnega občinstva, vsled česar je bil prisiljen dodati več priljubljenih skladb, ki so bile, dasi starejše, istotako vredne sodrujinje na sporedu stoječih. — Tuji, kateri so bili pri koncertu vrlo častno zastopani, gotovo niso pričakovali, da skromno mestece hrani v sebi tako izvežban in številen glasbeni življenj, koji more s svojim nastopom naslajati še tako razvajane duhove v popolno zadovoljnost najširših slojev. Orkestru odkri tega srca čestitamo na tej krasno vspleli koncertni prireditvi, bredeč ga: »per aspera ad astra«. — r.

— Z Bleda. Ker ni bil dopisnik v št. 171. vašega cenjenega lista glede letoviškega lista dobro informiran, ste naprošeni sledeče popraviti: Da se letoviški list že več let izdaja tako kakor ste poročali. Letos je le toliko razložka, da se vsak teden izdaja, kar je bilo preje le na 14 dni upeljano. — Poročilo: Lawn tennis turnir na Bledu se ne začne pri baronu Zoisu ali Wöllingu, kakor se je poročalo. Dobe se pri teh gospodih pojasnila v zadevi turnirja.

— Iz Št. Jurja ob južni železnici. Veselica podružnice »Sv. Cirila in Metoda« obljubuje postati res zelo velika in impozantna, kakor kažejo vse priprave veselicega odbora. Vsak odsek zase in vsi skupaj pridno delujejo. Vse roke so polne dela in skrbij, da se bo de lahko nutila vsem in posameznikom posebej

vsakovrstna zabava v največji meri in raznovrstnejši obliki. Celjska okoliška in domača društva so prijavila svoj posej, mnoga svoje sodelovanje. Spored veselice je sledeči: 1. Ob dveh popoldan zboruje podružnica po običajnem sporedu. Na to se opozarjajo posebno domačini ter vsi oni, koji se mislijo tudi zborovanja udeležiti, da to store v najobilnejšem številu. 2. Ob treh prikorakajo celjska narodna društva s »Sokolom« in »Narodno godbo« na želu. Sprejem in pozdrav istih na mestu veselice pri »Čestnem Jožeku«. 3. Ob štirih pričetek koncerta, pri kojem nastopajo v določnem redu: »Narodna godba«, »Celjsko pevsko društvo«, »Delavsko pevsko društvo«, moški zbor, domača mešan pevski in tamburaški zbor. — Po nekaterih koncertnih točkah — ob petih — nastopi »Sokol« z javno telovadbo. — Med veselico sploh skrbijo posebni odsek narodnih gospic in deklet za mično zabavo. Na noge torej vse, katerim bije rodoljubno srce. — Vsakemu Slovencu bodi 2. avgusta geslo: V Št. Jurij ob južni železnici hodi!

Odbor.

Katoliški uzori.

(Konec.)

— Odkar je papeževa nezmotljivost postala dogma, od tedaj je vse prizadevanje cerkve osredotočeno na to, da zadobi tisto posvetno moč in veljavo, ki je logična posledica papežev nezmotljivosti.

Sklep rimskega koncila, s katerim je postala papeževa nezmotljivost dogma, je vse evropske vlade skrajno neugodno presenetil. Gotovo bi bile tudi energično nastopile proti temu sklepu, da ni vsjo pozornost obračala nase francosko-nemška vojna.

Škofje so se podvrgli, da preprečijo nov razkol, brez škofov pa je opozicija lajkov bila brez pomena. Lajk je v katoliški cerkvi brezpraven. Sicer je nastal upor proti papeški avtoriteti — starokatolicizem — ali tistega vspeha ni imel, ki so ga pričakovali njegovi voditelji. Škofje so razglasili dogmo o papeževi nezmotljivosti in silili ljudi s terorizmom, da se morajo tej dogmi podvreči. Posledica te dogme so bile represalije, od strani različnih držav. Avstrija je odpovedala konkordat, Wirttemberška in Bavarska sta izjavili, da ne dopustita, da bi papeževa nezmotljivost imela kak vpliv na javne razmere, Gladstone pa je proglasil papežev nezmotljivost za posmeh vsaki pravi svobodi. Toda — cerkvi ni to dosti škodovalo, saj je s papeško nezmotljivostjo zadobila neomejeno oblast nad škofi in nad vsjo duhovščino in se s to armado lahko lotila boja za svoje — ideale.

Saveda, nekaj se je čedalje jasneje kazalo, da je nezmotljivost vsakokratnega papeža v takem nastopju z dejstvi zgodovine in človeškim razumom, da je konflikt med cerkvijo in med znanostjo neizogiben. Le psevdoznanost more računati s papeško nezmotljivostjo, ki mora naposled cerkvi nakopati nasprotje vseh izobraženih ljudi.

Odkar je bila proglašena papeževa nezmotljivost, je imela cerkev prestati velike boje. V Nemčiji je imela kulturni boj, na Ogrskem je bil njen vpliv znamenito utesenjen, v Italiji je izgubila največji del svoje veljave, na Francoskem se bije zdaj kulturni boj, med Nemoi v Avstriji se je začela nova reformacija, celo med najmanjšimi narodi je naletela na odpor.

Ta boj ni družega, kakor boj narodov za svobodo in neodvisnost od Rima. In trdno smo prepričani, da mora biti vpeh le ta, da se cerkev zopet posveti svoji verski misliji in opusti rada ali nerada prizadevanja za pridobitev posvetnega gospodstva ali pa da propade, katerega teh eventualnosti se uresniči, tega ne more nihče reči, da pa klerikalizem ne zmaga, to je gotovo, to je brezdvomno.

Vsaka vera je nastala in živi od tega, da nihče ne more pojasniti velike ugank stvarstva. Dokler ta uganka ne bo rešena — in to ne bo najbrže nikdar, ker so meje naše zemlje tudi meje našega spoznanja — dotlej se bodo ljudje vedno zatekali k tistim, pri katerih se lahko zavarujejo za vse, kar pride po smrti. Vsaka cerkev je v nekem smislu zavarovalnica za vedno izveličanje — in človek se mora s tem spoprijazniti, če ni dotična cerkev na škodo naroda, njegovega kulturnega, političnega in gospodarskega napredka.

Slovenci pripadamo tisoč let sem katoliški veri. Greh bi bilo, ko

A enkrat sem njo in nekega tacega mladiča sledil. Zaprla je kiosk, prišla sta se pod ramo, korakala k njemu stanovanju in izginila sta v veži oba...

Konec... konec... Šel sem domov.

Čemu to vse? sem si mislil. Peškoča fizična bolečina me je trgala. Rehabilitacija, vrnitev k poštenemu življenju — kakšna neumnost! Moralni prepoved — kje je bila napaka? Ah, črveno jabolko ni nikdar več zdravo! Konec, konec... Ali nazadnje sem bil zadovoljen s tem... Prenehajo naj ti dolgočasni sprehodi, ti dolgočasni pogovori; pala mi je iz vesti naloga, za katero prav za prav nisem imel dovolj sile. Pregledaval sem te dneve in zdelo se mi je, da nisem bil ogrnjen v plašč romanskega junaka, ali moralizirajočega filistra. In zopet sem se spomnil in zardel sem od jeze pri tem, kako smešen moram pač biti tej mlečni puncu s tako preteklostjo, s takimi iskušnjami in s takimi željami v duši...

Šel sem pismo v peč in nisem šel nikamor.

A za nekoliko dni je prišlo drugo. Kratko in kategorično je pisala, da ako ne pridem danes ali jutri, bo pojutršnjem čisto gotovo v oni hiši.

Nisem šel. Slučajno sem pozneje zvedel, da je Vlasta v resnici tam. Imponiralo mi je, da je držala besedo, ali ostal sem hladan. V meni je bila ona mrtva že prej.

Po dveh letih sem sedel »U Nedvidku« na Perštyně. Šmidov šant, ravno takrat sestavljen, se je na malem odru produciral. Šmid me je opozoril na novo šansonetko, drobno, fletno, ki ima ravno nastopiti,

kioska. Videl sem, da ima Vlasta zopet infamno svetlo pobarvano lase. Torej poslednja kapitola... Konec, v resnici konec...

Potem je prišlo od nje pismo. Obupano pismo. Da misli, da vem vse. Da je podla, da je nizka. Ali da naj je nikar ne pustim. Da naj pridem, da se mi izpove. A, ako ne pridem, da pojde tja, kjer sva se videla prvokrat...

Vrgel sem pismo v peč in nisem šel nikamor.

A za nekoliko dni je prišlo drugo. Kratko in kategorično je pisala, da ako ne pridem danes ali jutri, bo pojutršnjem čisto gotovo v oni hiši.

Nisem šel. Slučajno sem pozneje zvedel, da je Vlasta v resnici tam. Imponiralo mi je, da je držala besedo, ali ostal sem hladan. V meni je bila ona mrtva že prej.

Po dveh letih sem sedel »U Nedvidku« na Perštyně. Šmidov šant, ravno takrat sestavljen, se je na malem odru produciral. Šmid me je opozoril na novo šansonetko, drobno, fletno, ki ima ravno nastopiti,

ali nima mnogo glasu. Bila je to Vlasta... Nastopila je v rdeči obleki, na glavi rmeno pobarvano lase, postavila se je na odru v vojaško pozituro in je pela kuplet z refrenom:

A on je husar
a ostrý palaš má,
na vraniku
pevně sedět zná.
Koni ovsa dá,
ke mně pospichá,
vranika a mně
oba stejně miluje...

Refren je pel v drugič tudi večji del občinstva in Vlasta je, po vojaško korakajoč, salutirala... Ko je izpela, je vzela krožnik in je šla pobirat. A ko je prišla k meni, je povesila oči — nič več.

Potem je sela za mizo sodelujočih artistov k nekemu pegastemu mladiču, ki jo je takoj objel okrog pasu...

A še le po nekaj letih sem napisal iz tega dogodka svojo knjigo »Magdalena.«

* Ta knjiga je izšla v slovenskem prevodu od A. Dermote v »Ljudski knjižnici« v Ljubljani in stoji 2 K.

bi kdo hotel še na verskem polju delati razkol. Zato pa se omejujemo na to, da skušamo duhovščino, ker nebe delati za narodove koristi nego dela samo za politične koristi R ma, spravititi politično in socialno, kolikor je to potrebno, obdosedanja oblast. In kakor doslej, delali bomo tudi v naprej, ker vidimo v tem spas naroda.

Idrijske drobtinice.

Se enkrat občina jednaka volilna pravica. Kadar govore naši mokračji v občini jednaki volilni pravici, tedaj vedno porabijo to priliko, da primerjajo našo državo z Nemčijo in da kažejo na vspehe soc. demokratov v sosednji državi. Ali to primeru smejo staviti le našim delavcem, ker vsak drug pameten človek bi se jim smejal. Avstrija je po pretežni večini poljedelska, Nemčija pa obrtna dežela. In ako vzlic temu, da je v Nemčiji le malo kmetov in so še ti dosti bolj izobraženi od naših, torej ako vzlic temu, da je v Nemčiji delavec odločujoči faktor, vendar prevladujejo konservativni (klerikalni) elementi, nas mora to le svariti in opominjati, kaj bi se zgodilo z našo kmetiško Avstrijo, ker so črni gospodje še vedno skoro neomejeni vladarji, ako bi se uvedla občina jednaka volilna pravica. Sklicevanje na dejstvo, da bi bila pri občini in jednaki volilni pravici samo jedna kurija, da bi vsak polnoleten državljan smel samo jedenkrat voliti in bi na ta način zmanjšal upliv meščanstva, ki sedaj voli v več kurijah, tudi to sklicevanje, da bi na ta način prišli delavci, recimo soc. demokrati do veljave, ne pomaga in ne drži v onih krajih, kjer ni niti delavcev niti soc. demokratov. Iz nič kaj napraviti je bilo mogoče le v dobi čudežev. Ako torej g. Kristan in Rinaldo trdit, da bo občina jednaka volilna pravica prinesla zmago soc. demokraciji, je to čisto navadno farbanje. Prevzetnost marsikoga predaleč zapelje.

Kakšna je Idrija? G. Kristan si domišljuje, da je v kratki dobi svoje bivanja v našem mestu napravil čudež: da je vničil naprednjake in klerikalce. Kajti na zadnjem javnem shodu je zmagonosno deklariral, da je bila Idrija nekdanj črna, sedaj pa rdeča. Napram temu se mi drzno dvomit, da bi bil g. Kristan sploh koga pridobil na svojo mokračsko stran, ki je bil prej ali naprednjak ali klerikalec. Iстина je le to, da je g. Kristan se svojim hujškajočim nastopom boj poostiril. To nam zlasti dokazuje dejstvo, da nikdar in nikjer ne pove, koliko članov že šteje mokračska organizacija. Tudi na zadnjem shodu je večkrat povdarjal, da je v enem mesecu pristopilo v organizacijo čez 100 članov, toda ko bi se bil dvakrat skoro zagovoril, koliko je že vseh skupaj, se je raje v jezik ugriznil in prešel na drugo snov. Le zapomni si g. Kristan, da tistih par sto mož in ženic, ki vas hodijo poslušati, da ti še ne bodo premenili barve naši narodnonapredni Idriji, pa se makari postavite na glavo!

Kdo je plačan? Na zadnjem javnem shodu se je g. Kristan izrazil, kakor da bi bil jaz od gosp. župana plačan, da ga zagovarjam. Zato ga tukaj javno pozivljam, da ali dokaže svoje trditve, ali pa jo javno prekličie; sicer ga imenujem čisto navadnega lažnika in obrekovalca.

Fran Tavzes, cand. iur.

Dijaški spopad v Švicariji — pred sodiščem.

Včeraj se je torej pred c. kr. okrajno sodnijo izvršila kazenska razprava radi znanih hrupnih dogodkov dne 6. julija v Švicariji. Sodiš je g. tajnik Potrato. Poleg upravitelja državnega pravdnštva nastopil je takoreče kot drugi državni pravdnik g. dr. Eger, ki je imel neprijeten nalog, rešiti in boriti se za čast zasebnih obtožiteljev c. kr. koncipista deželne vlade za Kranjsko g. Simma, jurista Erika Schmid a, sina telovadnega profesorja in nekega „zasebnika“ Henrika Čes-kota. Obtoženi pa so bili pravnik Žiga Vodušek in medicinar dr. Alfred Šerko in Gabor Hočevar, ki so jih zagovarjali gg. dr. Ravnihar, dr. Novak in dr. Konrad Vodušek.

Predmet te razprave je bila ovadba g. Simme in njegovih tovarišev, ki se je skovala v pisarni dr. Egerja, kjer se omenjenim slovenskim visokošolcem očitalo vse mogoče in nemogoče surovosti, in ovadba, v kateri g. vladni koncipist Simma in dr. ovaja slovenske visokošolce ne samo radi razžaljenja svoje časti, marveč tudi radi javnih prestopkov, razžaljenja straže i. t. d., kar bi bila in kar jestvar policije in g. državnega pravdnika!

Najprvo so se zaslišali gg. obtoženci, ki so se v bistvu zagovarjali tako-le. Dne 6. t. m. v jutro po Prešernovi slavnosti se je napotila večja

slovenska družba iz „Narodne kavarne“ v Švicarijo na zajuterk. Ko pride ta družba, kjer je bilo nekaj dam, mimo kazine, začeta v kazinski verandi se-deča g. Simma in Erik Schmid, klicati proti družbi: „Na zdar, Zivjo“. Pri tem sta se ta dva gospodiča v svoji „gjinjenosti“ seveda prav ironično rogala in posmehovala mimoidočim Slovincem. Ze ta čas je g. dr. Šerko stopil tja k njima na verando, g. Simmo malo potrkal na ramo in mu v ironičnih opazkah ukazal, naj bo miren in dostojen. No, pa stvar se je razvila drugače. Kajti komaj je omenjena slovenska družba dobro dospela v Švicarijo in stopila v desni vrtni paviljon, že so bili za njimi tudi g. Simma in Erik Schmid, ki sta — najbrž — med potjo dobila še tretjega junaka, namreč Henrika Zeschko-ta. In ta nemškutarški „collegium“ se spravi hitro na balkon, odkoder začnejo vsi trije prodajati svoja zijala proti družbi v paviljonu ter se jej porogljivo smejati. Potem ko še nekdo med njimi, če ravno g. Simma, to se ne ve, — zažvižga, vstane dr. Šerko, gre tja pred balkon in pravi: Sie, Herr Simma, kann ich hinauf kommen? Simma se odreže: „O ja, kommen Sie nur“. Nato se podajo dr. Šerko, Gabor Hočevar, Žiga Vodušek in še dva ali trije drugi visokošolci na balkon, kjer je še vedno izzivala boja željna hajlovska trojica. Zato se dr. Šerko vstavi pred Simmo in mu razloži na njegovo vprašanje, kaj da hoče, da se smatra družba v paviljonu za provocirano po vedenju g. Simme in dr., da kaj takega absolutno ne trpi in ne bodo trpeli in po nekem mrmranju pristavi še: „Herr Simma, mir scheint, wir werden Sie wahrscheinlich hinauswerfen“. Dam Vam pa še prej častno besedo, da Vaš mirni odhod ne bomo smatrali za strahopetnost, marveč za previdnost. Če pa ne marate takoj vsi vkup oditi in se odstraniti, štel bodem samo ena, dve, tri in po „tri“ Vas vse vkup porinemo iz balkona in iz sobe. Ker se pa g. Simmi ni zdelo umestno na mirni način umakniti se in ker je Erik Schmid začel renčati — „ich weiche nur der Brachialgewalt“ — in dvigati svoj „Heilstab“, začne dr. Šerko šteti in po zagovorjenem „tri“ so pač zleteli g. Simma, Schmid in Zeschko skozi vrata ven doli po stopnjicah.

Slovenski visokošolci so se nato podali zopet v paviljon. A ker gospodje „venvrzenci“ še niso imeli dovolj in ker še niso mirovali in se tam pred hišo nadalje rogali in proti družbi impertinentno smejali, šlo je nekaj slovenskih visokošolcev zopet tja k njim ter jih pomirilo in potisnilo povsem iz Švicarije ven na cesto. Pri tem je Simma je še enkrat pokazal svojo junaštvo, stopil tja pred Slovence in dejal: „Ja, ist denn in dieser Gesellschaft kein Mensch, der sich zu stellen wagt“. In hitro je dobil nato krepak odgovor, nakar so vsi trije provokatorji seveda na bolj ali manj rahel način morali zapustiti švicarijska tla. Še pred tem je Zeschko poslal natararico po policijo, ki je v teku prihitela na lice mesta in po svoji intervenciji poslala Simmo in njegova tovariša na magistrat, češ, naj gredo tja napraviti natančno ovadbo. Tako je bila ta rabuka končana. Zgodilo se ni nikomur nič hudega, le malo pomazani so bili gospodje Nemei in se je Erik Schmid menda na potu iz Švicarije proti gradu malo prevrnil ter napravil pri tem še — kot dodatek — prosto-voljni kozolec. Psovok slovenski visokošolci sploh niso rabili, le Schmid je tisti hip, ko je še v sobi začel mahati s palico in vpiti „Räuber, Gesindel“, dobil nekaj odgovora od g. Žige Voduška. — Tako so se zagovarjali obtoženci, ki so povsem možato in odkritosrčno priznali in obrazložili, kar so storili. Začelo se je dokazovanje. Zaslišani so bili redarji, o katerih trdi ovadba, da so bili od strani razžaljeni in napsovani. Toda nihče izmed redarjev ni mogel niti najmanjš e besedice ovadbe potrditi, marveč vsi so le izjavili, da so napravili red, ustavili prepir in kreg. Zaslišane so bile tudi natararice kot prič. Pa tudi te niso mogle ničesar drugega povedati, nego da so slišale prepir in ropot in da so gospodje izzivalcelji imeli malo pomazane obleke.

S tem je bilo dokazovanje končano, ker je g. sodnik vzpričo priznanja obtožencev odklonil dokaz po zaslišanju Simme in obeh drugih zasebnih obtožiteljev kot prič. — Državnega pravdnštva upravitelj je vzdrževal svoje predloge.

Nato je g. dr. Eger predlagal, da naj se obtoženci obsodijo zovoljo 10 ali še več kaznivih dejanj, katera je spravlil v nekako tabelo in je narekaval na zapisnik. Po teh Egerjevih specifikacijah so se pričeli zagovori. Prvi se je oglasil g. dr. Konrad Vodušek, ki je govoril nekako takole:

Visoko sodišče! Pred vsem izjavljam, da ne mislim govoriti tako suboparno, kakor moj prečastiti g. predgovornik, marveč spustiti se hočem malo bolj v podrobnosti in zanimivosti današnjega kazenskega slučaja, to pa tem bolj, ker se je razprava hitreje,

kakor smo mislili, končala. Vse pa, kar bom govoril, storil bom edino kot z a-govornik svojega brata Žige Voduška. — Visoko sodišče! Vsakdo izmed nas, ki je količkaj užival dijaška leta, doživel je semtertje tudi kako dijaško rabuko. To si mora vsak priznati. Ravno tako pa ve tudi sleherni med nami, da se je vsaka taka rabuka kaj hitro, mogoče še hitreje nego se je pripetila, poravnala in skončala na dijaški modus in da se ni privlekla pred sodišče, kamor tudi ne spada, dasi se je zgodilo danes od strani gg. tožiteljev. Jaz n. pr. prav natanko vem od dandanašnjega c. kr. deželnovaldnega koncipista Simme, ki je užival na Dunaju sladkosti dijaških let, da je tudi on večkrat prišel v interesantne in kritične momente in da je po končani tej ali oni rabuki skoro gotovo pokleknil na tla in s povzdignjenimi rokami hvalil, da se je vse tako tiho in mirno in brez g. drž. pravnika izteklo. No, pa pustimo to. Vse to počiva sedaj že v grobu preteklosti, zato ne govorimo več o tem.

Prav tako in prav tako nedolžna, kakor so vse dijaške rabuke, pa je bila tudi ta-le dogodbica v Švicariji. Kje pa se je pravzaprav pričela ta vojvka? Visoko sodišče je slišalo, da se je iz-zivanje od strani gg. Simme in njihovih tovarišev pričelo že pred kazino. V tisti noči se je namreč izvršila v „Zvezdi“ prelepa Prešernova slavnost, ki se je obnesla sijajneje in lepše nego si je to mogel predstavljati najmanj zagrizeni ljubljanski Nemei. Pa tudi v tem oziru se z veseljem spominjamo na to čarobno noč, ker so se pri tej priliki pustili od naše strani ljubljanski Nemei v najlepšem miru, nekako tako, kakor se pušča po navadi neka znana stvar na cesti. Za Nemei pa je bila ta slavnost soveda „nox irae“. In ker se od nas ni dala nobena prilika k čisto nepotrebnim, če tudi od Nemecev hudo zaželenim nastopom, so pa Nemei sami začeli. In zato so se izvršili tisti danes popisani napadi in zato je ta lepi trifolij, ki danes nastopa kot krvavo žaljen tožnik, tam pred kazino tako nesramno napadel slovenske dame in celo slovensko družbo. Tisti nemški gospodje so imeli najbrž tudi kako svojo slavnost, ki jih je malo čez mero razvnela. Bili pa so na vsak način jako krvoločni, tako dajim to izzivanje pred kazino ni zadostovalo in da so jo ubrali za slovensko družbo naravnost v Švicarijo in komaj kakih 10 minut pozneje nastanili in nastali se na balkon. Tam so se začeli zopet norčevati, rogati in konečno celo zvizgati. S tem je bilo dano znamenje k tistim nastopom in neprijetnostim, kateri so se pripetili vsled tega g. Simmi in njegovim sodelovalteljem. Saj dandanes še vendar vladajo take razmere pri nas v Ljubljani, da se noben Slovenec, najmanj pa kak zaveden slovenski visokošolec v Ljubljani, v Švicariji doli iz balkona ne pusti izzivati in izsmehovati od takih obrazov, kakoršne je morala gledati v jutro dne 6. julija t. l. mirna slovenska družba!

Na to v kratkem naslika govnornik ves položaj in vse dogodke, ki so se na to pričeli v Švicariji in se pri tem sklicuje na obširne in odkritosrčne zagovore obtožencev in pravi, da je morala pač ta bojaželjna trojica konečno ko na nikan način ni hotela dati miru, ven iz Švicarije, če tudi je poklicala redarsko pomoč!

No in sedaj, nadaljuje govnornik, pa vzemimo v roke to-le ovadbo! Kake surovosti in kake podlosti so nagromadili ti ljudje v ta hudodelski spis. Vseh različnih izmišljotin kar mrgoli v njej in priznati moramo, da bi kako tako insinucijo z najmirnejšim srcem čitali in gledali v „Grazer Tagblatt-u“ ali kje drugje.

Da se je pa taka ovadba predložila in prinesla k sodišču, to pa je naravnost — škandal in sicer prav velik škandal. To povdarjam z vsem akcentom in pravim, da je še večji škandal, da se je rodila ta ovadba v pisarni ljubljanskega odvetnika.

Visoko sodišče! Obtožence Žiga Vodušek je prav iz srca rad priznaval, da je g. Schmid postregel z nekimi psovkami. Kar je rekel, je rekel in sicer v momentu, ko je g. Schmid začel po „hajlovski“ renčati in vihrti svojo gorjačo. In le g. Hočevarju se ima ta Schmid zahvaliti, da se je preprečila kaka hujša nepravilika; ker on mu je prestregel roko in ustavil udarec. Ker pa se je zahvalil z „Gesindelnom“ dobil je svojega „šufta“ na hrbet in ta sedi, če prav bo danes Žigo V. zadela ostrost kazenskega zakona. Vse druge ovadbe pa so prazna slama, katero bodo tožitelji zopet lepo pospravili in odnesli danes „rebus in factis“ domov.

Kar se tiče vsega tega grozenja in hudega ravnanja, naj le visoko sodišče pomisli, da je g. dr. Šerko postavil g. Simmo pred alternativo, da naj gre zlepa, sicer bode zgrda treba odriniti. Obrnil se je nanj, ker ga je smatral za tisti faktor, ki naj bi pomiril razburjena svoja tovariša ter jih seboj vred spravil s pozorišča. Ker pa vse vkup ni nič izdalo, prejeli so svoje

plačilo in — šli. Vsakega dijaka vežejo dandanes še vedno tudi dijaške postave. Te postave obstajale bodo tudi dalje, če prav so jih današnji obtožitelji kruto prekršili, nastopivši kot ovadbi ne samo radi razžaljenja svoje lastne časti, marveč tudi glede drugih stvari, ki jih prav nič ne brigajo. Tudi mi bi bili lahko nastopili to isto pot. Pa je do danes nismo hoteli, če prav imamo vse drugačna sredstva v rokah, s katerimi lahko zabobnamo. Do danes smatrali smo vse to kot dijaško rabuko, od danes naprej pa bomo tudi mi ubrali druge strune, ker se morajo jenjati vsi obziri.

Sploh pa je vsa ta zadeva produkt zadnjih časov v Ljubljani. Tista megla, ki je dolgo časa ležala na „ljubljan-skem“ razmerju med nami in med Nemei, se je jela umikati. Seveda se bodo pri tem Nemei in hajlovcem peruti močno in krepko postrigle. To menda čutijo. In zaradi tega pa v zadnjih časih vpijejo v svojih časniških glasilih prav tako, kakor da bi jim mi Slovenci že drli kožo. In zaradi tega spuščajo v svet in pred sodnijo take ovadbe, kakor je ovadba g. Simme in dr. Le tako naprej! Na ta način bomo najhitreje pri koncu in mi Slovenci kmalu ne bomo imeli drugega izraza za počenje ljubljanskih Nemecev in za njihove podle denunciacije kakor besedico: „pfui“, s katero tudi jaz danes končam.

Ker je bila današnja razprava tako rekoč nekaka „reductio ad absurdum“ dr. Egerjeve ovadbe, predlagam, da se z ozirom na veliki broj olajšalnih okoliščin obsodijo obtoženci tega, kar so priznali in kar se smatra za kaznjivo!

Za njim je govoril g. dr. Ravnihar. Tudi njegov odločni in krepki govor bi radi prinesli v celoti. Povdariti pa moramo na vsak način nekaj njegovih besedij. Dejal je, da je ta ovadba nekaj povsem novega. Če bi se tak princip hotel uveljaviti n. pr. na Dunaju ali v Gradcu, bi se morala ustanoviti tamkaj posebna okrajna sodišča, ki bi imela dan na dan od zore do mraka posla črez glavo. Zato so današnji tožniki zelo smešni.

Ljubljanska policija je smatrala vso to afero za dijaški „ulk“ in pač nevrudno, da bi se spravljala pred sodišče. Ljubljanska policija ima pač drugega posla dovolj. Pri vsem tem pa še vendar ne rabi kake substitucije ali kake pomoči od strani nemških odvetnikov in deželnovaldnih koncipistov a la Simma. Če se ravno g. Simma sklicuje na to, da so časniki hitro prinesli ves ta dogodek, naj se pogovori o tem s časniki samimi. Obtoženci nimajo s temi noticami prav nobene stika in bi tudi do danes molčali in drugače stvar popisoval, kakor so to ravno glede g. Simme že storili, če bi se stvar ne vlačila pred sodnijo. Danes pa naj pride resnica na dan in v javnost. In javnost naj sodi te kolegijalne hajlovske dijake, če delajo glede svojih kolegov ovadbe radi javnih in ne zasebnih deliktov. Na to je govnornik govoril še o krivdi g. dr. Šerkota in opozarjal sodišče na vse, kar se pri presoji ne sme prezreti.

Za njim se je oglasil še g. dr. Novak. Tudi on je z vso odločnostjo zavednega zagovornika utemeljeval — smešnost ovaduških tožnikov. Dejal je, da Slovenci danes prav gotovo ne bodo s težkim srcem odšli iz sodne dvorane, če tudi bodo obtoženci obsojeni. Pač pa se bodo lahko smejali tožnikom, ker se hujše niso mogli maščevati nego s svojo ovadbo, ki je danes zletela prav imenitno — v vodo. Kolikokrat se je slovenskim visokošolcem v Gradcu ali na Dunaju pri petilo še vse kaj hujšega. In vendar, ne enkrat niso prijeli za pero in ne enkrat niso pisali kake ovadbe, še manj pa take surovosti, kakor jih obsega ta-le današnja ovadba. Le radovedni smo, če bodo tožniki oziroma gosp. deželnovaldni koncipist Simma imeli pogum preklicati v javnosti vse, kar so si izmislili glede obtožencev, in povdariti se mora, da so tožniki izzivali tudi slovenske dame, ki so tudi po internacionalnih pojmi in predpisih izven in zunaj kroga napadov. Zakaj pa so šli ti danes tako užaljeni tožniki sploh v Švicarijo? Kaj je neslo tja g. Simmo? Saj se vendar hitro stakne, če se tako zelo išče! Zgodilo se je potem, kar se v takem slučaju sploh le da pričakovati, in kar so ti ljudje spekli, to naj sedaj tudi pojedo!

Po nekkih kratkih opazkah g. dr. Egerja oglasil se je k besedi konečno tudi Simma. Sodišče mu je dalo besedo in ob splošnem začudenju se je začel ta junak obračati proti gg. zagovornikom. Govoril in besedičil je tudi nekaj o „Freund ali Freund der slovenischen Kreise“, kar se pa ni dalo vse prav dobro razumeti. Tudi je dejal, da se ga je danes napadlo itd. G. sodnik ga je opozoril, naj konča in stavi svoje predloge. A ker je Simma vedno še govoril in govoril, pomagal si je g. sodnik s tem, da je vstal in izjavil, da se sedaj razglasi sodba.

To se je tudi zgodilo. Obtoženci so bili sicer obsojeni na primerne de-

narne globe in sicer vsled tistih besedij in dejanj, katere smo prav radi in s pogumom pripoznali. Oproščeni pa so bili glede vseh tistih razžaljenj časti, katere so izmisljene v ovadbi, in oproščeni so bili tudi glede vseh javnih prestopkov po §§ 312, 314, 431 k. z., katere so jim tožniki hoteli z vso silo — zoper voljo ljubljanske policije — imputirati.

Tako se je izvršila in skončala ta zanimiva razprava. Naj jo le prečita vsakdo, ki je kaj čul o vseh tistih vesteh, katere so razširjali ljubljanski hajlovci po Ljubljani in po graških listih. In vsakdo mora nam priznati, da so večerajšnji tožniki rešili — recimo — samo eno polovico — svojih časti. In še ta je po naših mislih — težko priborena in drago pridobljena.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. julija.

— **Osebnosti.** Dr. Ernest Dereani, ki se je meseca aprila povrnil iz Berlina, kjer je proučeval več časa nesne, glove, ušesne in očesne bolezni, je bil imenovan na graški kliniki asistentom pri profesorju Dimmerju za česne bolezni — **Šolsko nadzorstvo.** Kakor čujemo, prevzame novi deželni šolski nadzornik g. Levec nadzorstvo ljudskih šol, deželni šolski nadzornik g. Hubad pa nadzorstvo srednjih šol. Na Štajerskem je sistemizirano novo mesto deželnega šolskega nadzornika, in sicer za slovenske ljudske šole. Na to mesto pride deželni šolski nadzornik gosp. Končnik.

— **Kako in s čim se zidajo škofovi zavodi?** Poroča se nam: Vse mogoče se je že ugibal, bo li zamogel ljubljanski gospod knezoškof dozditi svoje zavode, ali ne. Uganka je sedaj vsaj zame popolnoma rešena in sicer po naključji ugodno za Prevziščenega.

— **Vozil sem se te dni iz Ljubljane v Radovljico.** V Medvodah prisedeta v vagon dva »gospoda« — skoro gotovo sta bila pri »Prevzišenemu« ter začeta v navzočnosti moji — oblečen sem bil kot turist in pazno čital neki cenik tržaške slovenske firme, za nju dva gotovo agent — v cerkveni latinščini sledeči razgovor: A: »Koliko si pa že ti poslal za te — silicet škofove — zavode?« B: »Skoro nič, farani ne dajo, so revni, jaz pa tudi ne morem — ego autem non possum.« — A: »Ali nimaš zadosti maš?« B: »Kaj še, drugi župniki pošljejo denar za maše a goldinar v Ljubljano gg. frančiškanom ali pa v semenišče, ti jih bero a 80 krajcarjev, škof pa dobi ostalih 20 kr.« A: »Ti le maš ne znaš dobiti; čemu imaš pa prižnico? Glej! jaz sem lansko leto napravil sveti misijon; naprosil gg. očete, da so posebno povdarjali, koliko trpe spokorjeni grešniki v vicah, koliko dobrega so dolžni živeči kristijani darovati za duše v vicah, kaka dobra dela stori oni, ki da za eno ali več svetih maš v ta namen; da pod grehom je zavezan to storiti vsakdo, ki si zamore vsaj v teku enega meseca pritrpati te krajcarje.« Mesto vina pijte vodo in ne boste goreli v vicah, govoril je pater. Sedaj imam plačanih maš več ko zadosti. Vsako nedeljo lahko berem plačano mašo zraven obligatne maše za farane. Vidiš s tem sem se škofa priporočal, dajem mu in mu bom dajal brez lastne škode mesečno 10 krono.« B: »Jaz bi tega ne storil, če bi imel še toliko plačanih maš. Maše ob nedeljah se morajo brati le za farane, vsaka druga intencija je izključena; tako sem se učil za časa Pogačarja in tako bom delal, z mašami pa barantal ne bom. To bi pomenjalo čase pred Lutrom.« A: »Kakor ti drago, hoš sedel pa še dolgo v hribih.« B: »Če tudi, pa vsaj z mirno vestjo.« Toliko je bilo pogovora in vendar dovolj.

Toraj gospodje župniki beró vex offo mašo za farane, obenem pa si dajo plačati mašo za umrlega, opravijo intencijo, goldinar se ima poslati za škofove zavode in to po škofovem navodilu, ali bolj domače rečeno — prava dovoljena kupčija z mašami. Živio časi, Luter Martina! »Slovenec« — daj popra-

vek! Starejši gospod bil je občesposlovan župnik na Gorenjskem.

H.

— **Umrl** je na Ponikvi ob južni železnici profesor ljubljanskega učiteljskega Viljem Hallada v starosti 47 let.

— **V bolnici umrl** je včeraj ces. kr. davčni pristav Feliks Lenassi iz Postojne.

— **Iz Šiške:** K slavnosti 25 letnice šišenske čitalnice, v nedeljo, 2. t. m., korakajo oglašena društva in ona, ki se morda še oglašajo, z godbo od »Narodnega doma« točno ob 1/3 popoldne. Ona društva, ki se hočejo pridružiti skupnemu odhodu, naj se blagovolijo pravočasno zbrati v »Narod. domu«.

— **Slovenskim visokošolcem!** Akad. fer. društvo »Adrija« priredi dne 8. avgusta 1903 velik ljudski shod v Gorici v prilog slovniverzi v Ljubljani, slov. gimnaziji in javni slov. ljudski šoli v Gorici. Slov. dijaštvo je v vprašanju slov. univerze nastopalo vedno kompaktno; zato pozivljemo vse slov. visokošolce, da se udeležijo omenjenega shoda. Ker se bo na razpravljalo razven vseučiliškega vprašanja tudi o slovenskem šolstvu na Goriškem, bodo imelo ravno izvengoriško dijaštvo priliko, spoznati našo burbo v najnovejših kulturnih potrebah. Natančnejši vspeh shoda objavimo prihodnjaj.

— **„Plezzo (Flitsch)“.** Razpisano je mesto okrajnega sodnika v Bovcu. Ta razpis je oglašen v uradnem »Osservatore« samo v italijanskem jeziku. Bovec se imenuje »Plezzo«, v oklepaj pa je pridjano »Flitsch« — o Bovcu pa ni duha ne sluha. In vendar je Bovec le Bovec ter središče slovenskega sodnega okraja. Okrajna sodnja, katere predsedstvo razpisuje to mesto, je na pravila s takim oglašom nov škan dal ter nas zopet udarila z laščino. To je demonstracija, ki vzbuja ogorčenje, in proti takemu postopanju javno protestujemo ter zahtevamo, da se spoštuje naš jezik na naših tleh. Kakor čujemo, pojde proti temu nečuvnemu preziranju slov. jezika protest tudi iz Bovca samega na višjo sodnjo in na ministrstvo. Za vsako reč se moramo posebej boriti, za vsak košček pravice našega jezika se moramo bojevati z višjimi inštančami. Povejte nam, ali je to škandal ali ne?!

— **Novo razglednice.** V trgovini gosp. Vasa Petričiča se dobe nove jako lično narejene razglednice — nabaja se na njih posnetek »Slov. Naroda«.

— **V Dolenjah na Gorenjskem** je umrla 22. t. m. vzorgospodinja Meta Andrejka, mati ritmojstra pl. Andrejke, v 85 letu svoje starosti. Naj ji bo lahka zemlja!

— **Iz Gradca** se nam poroča, da je tam v starosti 78 let umrl vpokojeni ravnatelj prisilne delavnice v Messendorfu gosp. Vinko Skodlar. Pokojnik je bil rodom iz Črncmlja. Do l. 1870 je služboval v ljubljanski kaznilnici, potem pa prišel v Messendorf za ravnatelja. Tudi v tujini se je vedno zavedal, da je Slovenec in se vedno zavzemal za slovensko stvar.

— **Boj med orožnikom in ciganom.** Orožniški stražmešter Kosar iz Zidanega mosta je zasledoval z drugim orožnikom tri dni nekega velikega cigana, ki je v družbi z mlado ciganko kradel po Dolenjskem in Spod. Štajerskem. Dne 23. t. m. sta končno orožnika zasledila cigansko dvojico v gozdu Lisijem pri Pilštanjju. Dođim je mlajši orožnik držal ciganko, letil se je stražmešter Košar cigana. Cigan pa se je uprl ter zabodel večkrat stražmeštra z nožem. Boj je bil silen, ker je bil cigan izvanredno močan. Končno sta se oba s stražmeštom krepko oklenjena prekucnila preko precej visoke skale, kjer je stražmešter nezavesten obležal, a cigan se ga je trdno držal ter ga davil. Sedaj je drugi orožnik pustil ciganko ter prišel stražmeštru na pomoč. Zabodel je cigana dvakrat v nogo, potem pa se trudil, da stražmeštra oživi, kar se mu je šele čez dalje časa posrečilo. Med tem pa sta cigan in ciganka ušla. Šele drugi dan so drugi orožniki vjeli cigansko dvojico. Stražmeštra Košarja so prepeljali hudo ranjenega v garnizijsko bolnico v Maribor.

— **Tatinska družba skočila iz vlaka.** Po Koroškem in Sp. Štajerskem se kladi že časa šest mož broječa tatinska družba, ki jo vodi neki Jurij Schulling. Pred nekaj dnevi se je ta družba peljala z železnico. Še med vožnjo je morala dobiti obvestilo, da ji je v St. Petru pripravljen primeren sprejem po orožnikih, vsled česar so tatovi še med vožnjo poskočili iz vlaka in pobegnili čez hribe na Štajersko.

— **V tujini ponesrečil.** Premogar Ivan Potočnik iz Leskovic

je v nedeljo v Fohnsderfu v neki gostilni igral na harmoniko v slovo v Ameriko odhajajočim delavcem. Zvečer je Potočnik zapustil družbo, rekši, da pojde tudi on v Ameriko. Na stopnicah je padel in se — ubil. Zapustil je vdovo in četvero neprekrbljenih otrok.

— **Roparski napad.** Dne 27. t. m. je zidar Alojzij Gabelle iz Tolmeza pri Vidmu napadel nekega Franca Eržena iz Gorič pri Smledniku, ga udaril s kamnom po glavi in ga hotel oropati, a je bil še prave časno pregnan.

— **Samomor mežnarja.** Bivši mežnar Absätter v Svodni pri Šoštanju je legel pod velenjski vlak, ki ga je na mestu usmrtil.

— **V Žalcu** je ubilo bruno pri stavbi novega hleva posestnico Fleisvutgo Šantl. Tudi njen 5 letni otrok je težko ranjen.

— **Ubeglega kaznjena** Franca Repeta, ki je ušel iz Maribora, je prijel v vasi Čošnjice orožniški vodja g. Jereb iz Železnikov.

— **Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni kleti pod kavarno „Europa“** bo v soboto, dne 1. avgusta, ob 8 uri zvečer. Pri tej priliki se bodo razdelili narečeni in preostali sterilizatorji, to so priprave za odpravo kana na vino, ter se bodo obenem prodalo po primerni ceni 70 litrov zelenega, t. j. fino, belo, buteljsko vino, in 120 litrov prav dobrega rdečega cvička s krškega okraja. Licitacija se prične ob 1/9 uri. — Preskrbljeno bo tudi z miznimi jedili.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1) Na 3 tedne ječe je bil obsojen Ivan Kleinđienst, posestnik na Brezjah, ker je svojo mater Marijo, dne 4. rožnika t. l. v prepiru z roko sunil od seba tako, da je pri letela s čelom na duri in se lahko poškodovala. — 2) Anton Rehberger, kočarjev sin v Bobovku je dne 14. rožnika t. l. v Spodnjih Tenetišah blizu Primčičeve gostilne posestnika Andreja Žagarja iz Primskevega z nožem sunil na desno stran brade in pod leve ključnice iz jeze, ker ga ni pustil Žagar prisesti na itak že polni voz, na to je pa še poleg stopnega fanta Antona Zormanca brez povoda z nožem ranil na levi kolčnici. Rehberger se zagovarja s popolno pijanostjo; sodišče ga je na eno leto težke ječe obsodilo. — 3) Janez Peterca, po domače Rtač, hlapec v Dobu je imel zvečer 9. vel. travna preprij z zaborškimi fanti, in ko so se ti proti jutru okolu treh vračali iz Vidma skoz vas Dob domu, skočil je Peterca oborožen z gnojnicami vilami na Franceta Klemenčiča ter ga udaril po glavi, na kar je zbežal; obsojen je bil na 2 meseca ječe. — 4) Gostinja Marija Brezar v Dvorjah je zvečer 6. vel. travna med tem ko je kuhala večerjo za Bergantove, pustila teh enoletnega sinčka Janezka brez nadzorstva na ognjišču sedeti, mesto da bi kot na jeta pestunja pazila na otroka. V njeni navzočnosti se je dete prekucnilo v vrelo kašo, in se tako opeklo, da je čez 2 dni v ljubljanski bolnici umrlo. Sodišče je Marijo Brezar za radi pregreška zoper varnosti življenja na 14 dni strogega zapora obsodilo.

— **Nezgodna na Rimski cesti.** Hlapca Feliks Košan in Ivan Logar, oba v službi pri Kantzu na Rimski cesti št. 16, pripeljala sta včeraj ob 4. uri popoldne s parom konj voz sena z Viča domov. Hlapca sedela sta oba na vozu. Vozil je Iv. Logar. Pred Kantzovo hišo zapeljal je Logar h kraju ceste, da bi ložje zavil in zapeljal na dvorišče. Ker pa cesta nekoliko visi, se je voz zvrnil in oba hlapca sta padla z voza na hodnik. Logar se je poškodoval na desni roki in na nogi, Košan pa je padel s tako silo na glavo, da se mu je kri vili iz ust, nosa in ušes in je obležal nezavesten na mestu. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico, kjer se pa danes že bolje počuti in ima upanje, da ozdravi.

— **S koso nogo prerezal.** V Dobu v kamniškem okraju je dijak Viktor Levec kosil travo in pri tem s koso zadel blizu njega stoječega 15letnega Franceta Stareta ter ga v desno nogo vrezal. Poškodovanca so prepeljali v deželno bolnico.

— **Štiri steklenice likerja ukradel** je neznan tat kantinerki Emiliji Poppovi v brambovski vojašnici iz zaboja v kleti.

— **Z drevesa padel** je včeraj Franc Vesel, 15 let star, kajzarjev sin v Dolenji vasi v kočevskem okraju in si zlomil levo roko.

— **Za kruhom.** Danes ponoči se je odpeljalo na Nemško iskat dela 65 Hrvatov.

— **V Ameriko se je odpeljalo** danes ponoči z južnega kolodvora 10 oseb.

— **Najdeno.** Sprevodnik Franc Zajc, stanujoč na Sv. Petra cesti št. 52, je našel včeraj popoldne v Latter-

manovem drevoredu zlat prstan z zelenim kamnom. — Našlo se je dva metra blaga na Rudolfovi cesti. Kdor ga je izgubil naj se oglasi pri Ivanu Rakovcu na Rudolfovi cesti št. 18.

* **Najnovejše novice.** Turška cenzura. V Carigradu sta bila obsojena posestnika dveh največjih hotelov vsak v enoletno ječo, ker sta imela na mizah časopise, ki so na Turškem prepovedani. — Stavba se je podrla Pri prezidavanju hotela »krone« v Opavi se je podrla trinastropna zgradba ter ubila neko šestajoločno gospo, tri delavce pa smrtno ranila. — Petrolejski vrelci gorijo v Balahani pri Bakuju. Dosedaj je zgorelo 50 vrelcev, požar pa še divja. — Dvojni umor. V zaporih okrajnega sodišča v Siklošu pri Sopronu je jetnik Bodo z žepnim nožem zaklal svoja sodruga Jasmorskega in Hollo. — Dve ladjici sta se potopili na inozemskem obrežju s celo posadko. Na eni ladji je bilo razun kapitana še 16 mož. — Cesarjev dar. Cesar je obdaril neko Weimberger v Linen, ki ima dvanajst sinov, ki so bili vsi vojaki ter tvorijo sedaj svojo godbo, z zlato verižico z dvanajstimi dvojnimi cekini in z zlatim, z demanti posejanim križem. Sinovi so pridedili cesarju v Braunauv s svojo godbo podoknico. — Björnson je dobil za svoje 70letnico daril v znesku 21.000 K. Ves znesek je poklonil ljudskemu šolstvu. — Vojaške žrtve v Bileku. »Magyar Hirlap« je priobčil pismo puškarja Vogla iz Bileka, vsled katerega je pri znani vojaški vaji umrlo 24 vojakov, dva vojaka sta zblaznela, 200 vojakov pa je bolnih.

* **O kralju Petru I.** pripoveduje znani slikar Vlaho Bukovac, ki je bil poklican v Belgrad, da slika kralja, le hvalevredne lastnosti. Bukovac pravi: »Reči le morem, da je zelo ljubezniv in izobražen mož, ki se mu kralj pozna, da je živel vedno v pokrajinah moderne civilizacije. S svojo okoliščino obuje kralj Peter svobodno in neprisljano, brez najmanjše boječnosti.« Bukovac je bil presenečen, ker je našel Belgrad miren, kakor bi se ne bilo ničesar zgodilo. Kralj je sedel pri slikarju sedem dni po eno uro. Pri tem se je z umetnikom ves čas živahno razgovarjal o raznovrstnih vprašanjih. Za umetnost se je kralj dosedaj le malo zanimal, pač pa pozna vsa socialna in politična gibanja naše dobe kakor malo kdo. V Zenevi je obiskoval celo anarhistične seje ter je takrat tudi prevedel Stuartovo knjigo »O svobodi« na srbski jezik. Kakor znano, je Bukovac slikal tudi kralja Aleksandra in kraljico Drago. Nekega dne je vprašal kralj slikarja, kje sta imenovani sliki. Po daljšem iskanju so ju našli v starem konaku. Kralj je dolgo opazoval sliki, potem pa se obrnil k slikarju rekoč: »Ona je bila pravzaprav vendar le lepa žena!« — Na slikarjevo vprašanje, kako se kralj počuti v Belgradu in v svojem novem poklicu sploh, je kralj odgovoril: »Čutim se tukaj popolnoma doma, kakor da bi se ne bil nikoli oddaljil od Belgrada nad tisoč korakov.« Nadalje je pripovedoval, da bo dal prihodnji mesec privedi svoje otroke domov iz Petrograda. Pri slikanju je nosil kralj rdečo generalsko uniformo z vsemi redovi. Njegov obraz kaže pristni jugoslovanski tip, ima odločne in krepke poteze pri tem pa vendar dobrohotni izraz. Lasje in brki so sivi skoraj beli.

* **„La bella Marqueritte“.** Znana krotlika levov, ki je lansko leto tudi v Ljubljani nastopila s svojimi levji, je v Budimpešti ponesrečila. Pretečeno soboto je zopet vstopila v kletko, kjer je bilo 12 levov. Levi pa to pot niso bili krotki, kakor po navadi. Najbrže jih je razkačilo, ker je nastopila dama v škrlatno-rudeči obleki. Pozdravili so jo z groznim rjovanjem ter planili na njo. Z nenavadnim pogumom se je branila zverin dve minuti, zaman so ji hoteli pomagati mož Holzer in služabniki. Ko je končno ugnala leve v kot, planila je iz kletke ter se nezavestna zgrudila na tla. Hudo je krvavela iz obeh ram. Zverine so ji desno ramo popolnoma razmesarile, ji zdrobile dva prsta ter jo tudi na levi rami ogrizle. Prepeljali so jo v bolnišnico. Ako bi ne bila imela tako čudovite samozavesti ter bi se bila že v kletki zgrudila, raztrgali bi jo bili levi na kose.

* **Avstrijski milijonarji.** Avstrija ima v primeri z drugimi državami razmeroma zelo malo milijonarjev. Med 26 milijoni prebivalcev totranske države polovice je samo 24 oseb priznal da imajo več kot 1 milijon letnih dohodkov; med temi je samo eden bogataš ki ima točno jeden milijon prejemkov. Dve osebi ste priznale svoto 1.340.000, dve pa 1.350.000 kron. Najvišje se ceni razven Rothschilda, ki je najbogatejši barona Leitenbergerja, ki ima kot tovarnar bombaže 5.380.000 dobička na leto in plačuje od tega 259.366 kron davka. Grof Wilczek Guttman, lastnik velikih premogokopov, ima 5.130.000 kron dohodkov;

takoj za njim pride baron Liebig. Zelo premožni so tudi nadvojvoda Miroslav, knez Svareenberg in princ Alojz Liechtensteinski. Najbogatejši v celi državi pa je cesar Frane Jožef sam.

* **Koristi alkohola.** Alkohol se pripisuje vsakovrstna zla v socialnem stališču. Da pa ima alkohol vkljub temu tudi svojo dobro stran, o tem priča dogodek ki se je izvršil nedavno na Ruskem. V vas se je priklatil stekel volk ter ogrizel šest kmetov na polju. Pozneje je napadel tudi še dva kmeta, ki sta se vračala pijana iz gostilne ter ju hudo razmesaril. Prvih šest kmetov je umrlo v bolnišnici, oba pijana kmeta pa so kmalu izpustili iz bolnišnice ozdravljena. Alkohol je namreč deloval proti steklini ter ju rešil smrti.

* **Uradno prepovedana vročina.** V Lisaboni je bila pretečeni teden neznosna vročina. Z drevja so padali mrtvi ptiči (toda še ne pečenji!) in ljudje si o poldnevu niso niti upali iz hiš, ker bi jih sicer zadela kap. Višjim oblastnjajem je bilo to seveda neljubo, ker se je bilo bati, da se vstavi ves promet. Zato je izišel ukaz časopisju, da ne sme ničesar pisati o vročini. Vsako poročilo o vročini je cenzura brez omljenja zasegla. In to je javnost — ohladilo.

* **Samomor psa.** V Milanu je imela rodbina Antonelli nena vedno bistroumnega psa, ki se je hodil vsak dan v bližnjo reko kopat, pri tem pa je vselej napravil velik ovinek, da mu ni bilo treba iti čez železnico, ker se je posebno bal vlakov. Zadnji čas pa je postal pes ožev, ni maral jesti ne hoditi. Nedavno pa je šel na železnično progo ter se vlegel čez njo, ravno ko je prihajal vlak. Vlakovodja je vlak vstavil, a ljudem se je le s težavo posrečilo, odnesti psa s proge. Toda, ko so ga izpustili, tekel je nazaj na progo ter se vrgel pod voz, ki mu je odtrgal glavo.

* **Nagla sodba v Mehiki.** V San Francisco v Ameriki so v uradu parobrodne družbe ujeli nekega tatu, kateri je ukradel 400 dolarjev. Tatu so takoj obsodili v smrt in ga pol ure kasneje ustrelili.

* **Uvoz diamantov.** Tekom, s 30. junijem končanega računskega leta, uvozilo se je iz raznih krajev sveta Združenje države za 30.000.000 dolarjev diamantov in drugih draguljev. Nabruženih diamantov so uvozili za 10.000.000 dol.

* **Ukradli hišo.** V Sunnyside na Long Islandu v Ameriki potirajo delavci hiše, da tako napravijo prostor za zgradbo novega kolodvora in predora pod reko East River. Mnogo rodbin se je že preselilo v druge kraje na otoku. Kako hitro zamore dvanaststropna kmetška hiša brez sledu izginiti, so tatovi tekom enega popoldneva dokazali. Podjetni tatovi so namreč vso hišo do podlage odnesli in ko so prišli naslednji dan delavci, da bi hišo podrli, so se ne popisno začudili, da razun kleti ni o hiši ne duha ne sluha. Kam je hiša izginila, ni znano.

* **Štrašno linčanje v W. Virginiji.** V mestecu Devonu, v countyu Mingo je neki zamorec posilil neko 14letno deklico. Dvesto linčarjev je potem zamorskega zločinca na izredni način linčalo. Zamorec je našel deklico blizu hiše njenih staršev, jo napadel in odnesel v bližnje grmovje, jo privezal k drevesu, ji zamašil usta in tako ravnal z njo, kakor je hotel. Dekličino odsotnost so takoj opazili in so se odpravili, da bi iskali. Ko so jo našli, je bila že skoraj mrtva, vendar je pa zamogla povedati, kaj se ji je zgodilo. Sosedje so pričeli nepopisno preklinjati in so potem, ko so se nekoliko pomirili, sklenili so skriti in zamorca pri ponovnem posiljenju živega ujeti. Skrili so se torej v grmovju in pričakovali zamorca. Dolgo jim ni bilo treba čakati, kajti zamorec je kmalu prišel in ko je skušal ubogo deklico zopet napasti, so ga maščevalci napadli in ujeti. Spočetka so mu hoteli ude počasi potrgati, toda to bi bila za zločinca premajhna kazen. Radi tega so zamorca povedli k nekemu drevesu, na katero so ga privezali. Nato so mu obleko raztrgali raz telesa in ga prideli obdelovali z iglami, žebli, malimi nožmi in vsemi mogočimi ostrimi stvarmi. Zamorec se je vil radi bolečin, kričal na vse pretege, in prosil za milost. Toda maščevalcem je bila milost nepoznana in so nadaljevali z mučenjem, dokler ni bilo zamorčovo truplo polno ran. Potem so prinesli na lice mesta skoraj mrtvo deklico in je položili tako, da jo je zamorec moral gledati. Nato so mu linčarji izruvali — jezik iz oteklih ust. Zamorec ni več kričal na pomoč Nato so mu pri živem telesu odrli kožo, je razrezali na kose in slednje med seboj za »souvenir« razdelili. Zamorec je umrl pred deklico, katere življenje je pokvaril. Ko je bil mrtev, so mu izrezali tudi srce. Nato so truplo polili s petrolejem in ga sezgali.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. julija. Tukajšnji politični krogi so prepričani, da je na Ogrskem ministrska kriza neizogibna, če nima grof Khuen Hedervary posebnih pooblastil Ker je cgrska vlada odklonila kompromisni predlog, naj se vlada zaveže, da se v gotovem roku pri ogrskem vojaštvu uvede madjarski komando, na kar odjenja obstrukcija, se čuje tudi mnenje, da je Khuen za vsak slučaj varovan in pooblaščen, postopajati s silo, če ne more ustavnim putem izhajati.

Budimpešta 30. julija. Vse javno mnenje se bavi izključno samo z včerajšnjimi dogodki v poslanski zbornici Nihče neče verjeti, da bi si bila opozicija vso stvar kar izmislila, dasi je tudi to mogoče Razširjajo se najraznovrstnejše vesti. Eni pravijo, da je vlada posamezne opozicijonke poskusila podkupiti, drugi zopet trdijo, da je vsa stvar izšla — z Dunaja in da so posedovale neke skrivnostne dame, udove raznih dostojanstvenikov. Razen parlamentarne komisije se bavi s to zadevo tudi državno pravništvo in sicer po naročilu justičnega ministra.

Budimpešta 30. julija. Bivši posl Dines izjavlja v Egyetertesu, da ni hotel poslanca Pappa podkupiti, nego da mu je izročil 10.000 K, da uredi svoje in posl. Nessija finančne razmere!!

Budimpešta 30. julija. Med poslancema Molnarjem in Borbelyjem je bil danes dvoboj na samokresu. Zadet ni bil nihče.

Zemun 30. julija. Policija je dobila obvestilo, da je znani vodja macedonske revolucije Boris Sarafov čez Beligrad prišel na Ogrsko. Vlada je odredila, da se ga takoj aretira. Rumunska sodna oblast je namreč Sarafova obsodila kot sokrivca pri znanem umoru prof. M. Haileanu a Če ogrski organi Sarafova zasačijo, ga izroče Rumunski.

Rim 30. julija. Kardinalska kongregacija je imela včeraj sejo, v kateri se je razpravljalo o finančnih zadevah. Inozemski kardinali so grajali finančno politiko kurije in zahtevali pojasnil, koliko premoženja ima cerkev in kako je naloženo. Sodeč po poročilih tukajšnjih listov, niso bili zadovoljni z dobljenimi pojasnili.

Rim 30. julija. Sedaj so tu zbrani vsi kardinali razun avstralskega. »Sveti kolegij« je torej kompleten. Vsi kardinali so dobili obvestilo, da pridejo jutri ob petih popoldne v Vatikan. Dve uri pozneje naznani posebno zvonjenje, da se je začela klauzura. Koj na to bodo ceremonijariji pozvali vse nepoklicane osebe, da se odstranijo. Dotlej bo namreč dovoljeno obiskovati kardinale. Prva volitev bo v soboto najbrž ob 9. uri popoldne.

Rim 30. julija. Včeraj, na dan obletnice umora kralja Umberta, so se tu zgodile velike manifestacije. Listi pravijo, da so te manifestacije dokaz, kako brezupne so nade, ki jih goji Vatikan glede obnovitve papežev posvetne vlade.

Frankobrod 30. julija. V Fuldju je velik štrajk in se je zgodilo več izgredov, je provincialni svetnik Stephens kar na svojo roko proglasil obsedno stanje. Vlada ga je odstavila.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dne 2. t. m. vdeleži se ljublj. »Sokol« slavija 25letnico šišenske čitalnice ter prosi brate »Sokole«, da se v kar največjem številu udeležijo Zbiramo se v »Narodnem domu« ob 1/3 uri popoldne ter od korakamo z godbo ob 1/3. uri na Koslerjev vrt.

Odbor.

"Slovenski Narod"

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah:

- Ljubljana:
- L. Biaznik, Stari trg št. 12.
 - M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
 - H. Dolenc, južni kolodvor.
 - M. Fava, Spodnja Šiška pri kolodvoru.
 - H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
 - A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
 - A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
 - A. Koch, Cesarja Jožefa trg (Mahrova hiša).
 - H. Kos (J. Schweiger), Kolodvorske ulice št. 26.
 - A. Kustrin, Breg št. 6.
 - J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
 - M. Sever, Gosposke ulice št. 12.
 - J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
 - A. Svatek, Mestni trg št. 25.
 - F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.
- Bled:
- Filijala O. Fischer, knjigarna.
 - Zidani most:
 - Mary Peterman, trafika na kolodvoru.
 - Št. Peter na Krasu:
 - A. Novak, na kolodvoru juž. želez.
 - Trst:
 - M. Bevk, P. Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).
 - Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma št. 1.
 - M. Majcen, ulica Miramare št. 1.
 - St. Stanič, ulica Via Molin piccolo št. 8.
- Reka:
- A. Potošnjak, Via del Molo.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Gradni kurzi dunaj. borze 30. julija 1903.

Salobnost papirja.	Dunaj	Breg
majeva renta	100/85	100/55
srebrna renta	100/20	100/40
avstr. kronka renta	100/65	100/85
zlata	120/90	121/10
ogrška kronka	99/30	99/50
zlata	130/50	120/65
posojilo dežele Kranjske	99/75	100/75
posojilo mesta Spjeta	100	—
Zadra	100	—
bos-herc. žel. pos. 1902	101/10	102/10
česka dež. banka k. o.	99/70	99/90
z. o.	99/60	100/65
zast. pis. gal. d. hip. b.	101	101/75
pešt. kom. k. o. z	106/50	107/50
10%, pr.	101	102
zast. pis. Innerst. hr.	100/50	101
ogr. centr.	100	100/80
deželne hranilnice	100/50	101
zast. pis. ogr. hip. b.	100	100/80
obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100	101
česke ind. banke	100	101
prior. Trst-Porečok žel.	98/50	—
golenjskih železnic	99/50	99/75
juž. žel. kup. 1/2, 1/4	304/50	306/50
av. pos. za žel. p. o.	100/60	101/30

Srečke

Srečke od leta 1854	170	175
" " 1860/1	183/0	185/50
" " 1864	246	251
tiske	156	158
zemlj. kred. I. emisije	287	291
II.	278	282
ogrške hip. banke	259	263
srbske & frs. 100	57	89
turške	121	122
Basilika	18/90	19/90
Kreditne	434/50	435/50
inemoške	83	87
Krakovske	80	82
Ljubljanske	72	75/50
Avstr. rud. križa	54	55
Ogr.	26/60	27/60
Rudolfove	68	72
Salobarske	79	82/50
Dunajske kom.	452	458

Debnice

Jazne železnice	81/50	82/50
Državne železnice	663/75	669/75
Avstr. ogrske bančne del.	1590	1599
Avstr. kreditne banke	662/25	663/25
Ogrske	730	731
Zivnostenske	251	252
Promogokop v Mostu (Brux)	635	645
Alpske montan	365/50	366/50
Praške želez. ind. dr.	1610	1617
Rima-Murányi	456	457
Trbovejske prem. družbe	375	380
Avstr. orožne tovr. družbe	349	353
Česke sladkorne družbe	149	150

Valute

100 frankin	11/33	11/38
30 frankin	19/05	19/08
20 marke	23/48	23/54
Soveretigns	23/92	24
Marke	117/25	117/45
Laški bankovci	95/20	95/35
Štubi	262/75	263/50

Zitne cene v Budimpešti.

dne 30. julija 1903.

Šušnica es oktober	za 50 kg	K 7/24
" " maj 1904	"	" 7/46
" " oktober	"	" 6/27
Koruzza " julij	"	" 6/13
" " avgust	"	" 6/11
" " maj 1904	"	" 4/95
" " oktober	"	" 5/27

Stara pšenica 5 vinarjev višji, nova pšenica 2 1/2 vinarja višji.

Spomnajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavih, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:
Dne 25. julija: Anton Miklič, posestnikov sin, 32 let, jetika. — Ivan Dremelj, krojač, 51 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806,2. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
29	9. zv.	733,4	19,4	brezvetr.	jasno
30	7. zj.	732,9	17,1	sl. vzhod	del. jasno
	2. pop.	732,2	21,3	sl. jzhod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura 20,0°, normale: 19,8°. Mokrična v 24 urah: 0,0 mm.

Potrjim srce in naznanjam v svojem imenu in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je moja preljubljena soproga, gospa

Josipina Bergant roj. Magušar

danes, dne 29. julija, ob 12. uri opoldne po daljši bolezni, previdena s sv. zakramenti, v starosti 42 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bude v petek, dne 31. t. m., ob polu 6 uri popoldne iz deželne botnice na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše posmrtnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Ljubljeno pokojnico priporočam v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 29. julija 1903.

Štefan Bergant posestnik in gostilničar soproga
Štefanija, Jožek, Stanke, Cirilček otroci. (1953)

Jakob Franz, posestnik in koncesionirani stavb. mojster, javlja v svojem imenu in imenu sina Ernesta Franz, hčere Regine Franz in drugih sorodnikov pretužno vest, da je Vegamogočni našo ljubo in blago soprogo, oziroma mater hčer, sestro, teto, svakinjo in nečakinjo, gospo

Pogreb drage pokojne bude dne 30. t. m. ob 6. uri popoldne na pokopališču sv. Roka.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župnijski cerkvi sv. Nikolaja Predraga ranjko priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Metlika, dne 29. julija 1903.

Karolino Franz roj. Jutraš

po dolgotrajnem, muke polnem trpljenju, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 39. letu svoje dobe, danes ob 5. uri zjutraj k sebi v boljšo večnost poklical.

Pogreb drage pokojne bude dne 30. t. m. ob 6. uri popoldne na pokopališču sv. Roka.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župnijski cerkvi sv. Nikolaja Predraga ranjko priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Metlika, dne 29. julija 1903.

L. Schwentner knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Naznanjam, da sem prevzel od "Narodne Tiskarne" v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke "Ljubljanskega Zvona" in vse one knjige, katere so izšle v založbi "Narodne Tiskarne". — Te knjige so:

- Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 50 kr., elegantno vezan à 1 gld.
- Posamezne številke "Ljubljanskega Zvona" po 40 kr.
- Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
- Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
- Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
- Dr. Nevešek: "4000". Povest, broš. à 50 kr.
- A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
- Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
- štiri novele, broš. à 20 kr.
- Beneš-Třebizsky: Blodne duše. Roman, broširan à 70 kr.

Po nižji cenilni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in rekl. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Za november-termin odda se stanovanje

obstoječe iz 3 sob, predsobe in pritlikin, pripravno za pisarno.
Cigaretove ulice št. 3
tik deželnega sodišča. 1902-1

Za november-termin odda se stanovanje

obstoječe iz 3 sob, predsobe in pritlikin (1901-1)
Miklošičeva cesta št. 6.

Lepo stanovanje

na vogalu Kongresnega trga in Vegovih ulic, v drugem nadstropju, obstoječe iz 5 sob in pritlikinami, se odda takoj ali pa
s 1. novembrom t. l.
Povpraša se v upravnistvu "Slov. Naroda" ali pa pri hišniku v istej hiši.

1000 kron
ako je galjunal
Brezakrbe redniško
arce jamel kajiga o prohi-
tem blagoslovu otrok. Z ves-
tiaoob nahvalnimi plami pošilja
diskretno za 90 vin. v avstr.
znanak gospa
A. Kaupa
Berlin S. W. 529 Lin-
denstrasse 59

Dragotin Puc
tapetar
zaloga pohištva mizarske
zadruga v Št. Vidu
pri Ljubljani
Ljubljana
Gradišče št. 5.

Pravým pokladem
pro všechny, kdo pohlouzením v mládí onemoc-
něli, jest výtěžek diti:
Dra Retau-a Sebeochrana.
České vydání po 80ctm vydání německém. S 27
vypuzením. Cena 4 Kor. Čti je každý, kdo
vdeči diti tomu své uzdravení. Lze je dostati u
nakladatelské firmy Verlags-Magazin R.
F. Beyer, Leipzig, Neumarkt No. 21, jakož
i v každém knihkupectví.

V pivovarniški restavraciji Jurij Žuer-jevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12
se sprejme zdrav, krepak, ne čez 20 let star mladenič, kot
točaj
(Schankbursche). 1

V petek, dne 31. julija 1903

KONCERT

meščanske društvene godbe 1890
v restavraciji g. Perlesa.
Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

Stavbinske svetilnice, tovarniške in delavniške svetilnice, laterne, varilnice in peči za kuhanje.
Pojasnila zastoj in poštine prosto.
Gersoa, Boehm & Rosenthal
tovarna za kovinske izdelke
Dunaj, XX. 5 (745-7)

Dr. Friderika Lengiel-a Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od pamtiveka znan kot najzvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se nanaša zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinde od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečico, zajede in druge neznatnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gl. 1/50. (871-8)

Dr. Friderika Lengiel-a BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poština naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

G. PICCOLI lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža
priporoča naslednje izdelke svojega kemično-farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in znašnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1872-20)

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Poliliterska steklenica 2 K

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešan izvrtino in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1/30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.
P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Gospica

ki je s prav dobrim vspehom dovršila trgovski kurs, želi službe kot komptuaristinja. (1941-2)
Ponudbe s pogoji blagovoljno ne se dopošiljati pod K. K., poste restante Dvor pri Žužemberku.

Prodajalka

se sprejme za filijalko z mešanim blagom. Filijalka se odda tudi na račun. (1958-1)
Ponudbe naj se pošljejo pod šifro: 'Štajersko' na upravnistvo 'Sl. Nar.'

Sprejme se takoj 50 delavcev za kopanje vodovodnih jarkov proti dobremu plačilu.
Oglasiti se je pri inženirju gosp. G. Rumpel-u v Ribnici. (1949-2)

Sprejemem s 15. septembrom slovenske in nemške stenografije vsčšega

uradnika.

Lepa pisava pogoj. Plača po zmčžnosti. Ponudbe do 15. avgusta.
Dr. Tomaž Horvat odvetnik v Ptuiji. (1937-2)

Milijone dam uporablja "Feolin".

Vprašajte svojega zdravnika, ali ni "Feolin" najboljša lepotila za polt, las in zobe! Najbolj nesnažen obraz in najrše roke zadobijo aristokratsko finost in obliko po uporabi "Feolina". "Feolin" je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vraske na obrazu, ogrci, mozolji, rdečica nosu itd. po uporabi "Feolina" brez sledu izginejo. — "Feolin" je najboljšo sredstvo za snajenje, gojenje in lepšanje las. preprečuje izpadanje las, plešatost in glavine bolezni. "Feolin" je tudi najnaravnnejše in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno "Feolin" mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezuemo, da takoj povrnemo denar, ako ne bode te takoj popolnoma zadovoljni s "Feolinom". Cena za 1 komad K 1.—, 3 komadi K 2/50, 6 komadov K 4.—, 12 komadov K 7.—. — Poština pri enem komadu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. — Po poštne povzetju 60 h več. (1078-1)

Razpošilja glavno skladišče
M. Feith na Dunaju VII., Mariahilferstrasse šte. 38.
Zaloga za Ljubljano: Ant. Kane, drogerist. — Edvard Mair, židovske ulice. — Josip Mayr, lekarna. — Lekarna "pri zlatem jelenu".

Grška trgovska akademija.

— Ustanovljena 1863. —
Javni zavod v vrsti štirikrednih višjih srednjih šol. Absolventi imajo popolno pravico do enoletnega prostovoljstva, kakor tudi do gotovih služb, oziroma uradov. (1893-2)

Sprejmejo se absolventi nižjih srednjih šol, kakor tudi meščanskih šol (ti le pod gotovimi predpogoji). Sprejeteje iz drugih jednakih šolskih kategorij je odvisno od visokega ministarstva. Isto velja tudi o prestopu iz kake višje srednje šole v drugi razred trgovske akademije. (Ministerijalne prošnje je vlagati pri ravnateljstvu) Začetek šole dne 18. septembra.

Pripravnica je posebej za manj kva-likovane prošilce in pa za take, ki niso, dovolj zmorni nemškega jezika.

Z zavodom je združen enoletni abiturijentski kurz začetek 5. oktobra za absolvente višjih srednjih šol in tem jednakiim učnim zavodom, ki se hočejo posvetiti trgovskim ali industrijalnim podjetjem ali kot visokošolci (juristi) povečati času primerno svoje znanosti.

Poučevalo se bo tudi v prostih, na nikako predizobrazbo navezanih enoletnih in pololetnih kurzh za gospode in posebej za dame. (Začetek 18. septembra in 15. februarja).

Prospekte razpošilja in daje pojasn-ila tudi glede preskrbe učencev ravna-teljska pisarna v Gradcu, Kaiserfeld-gasse 25.

Ravnatelj: J. Berger.

"LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA"

Akcijski kapital K 1,000,000.—
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Zamenjava in ekskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavrije.
Eskompt in inkasso menic.

Daje prodajno na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vočne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. (2875-110)
Promet s čeki in nakaznicami.

V novi hiši v Kolodvorski ulici v bližini državnega kolodvora v Spodnji Šiški se oddajo poceni s 1. novembrom t. l. **lepa, prijazna stanovanja** z vporabo kopalne sobe in vrta. Pojasnila daje lastnik **Karol Gregorič v Celju** ali pa **ravnateljstvo kranjske stavbene družbe v Ljubljani.** (1957-1)

Velika, več let obstoječa in dobro idoča prodajalna se odda radi rodbinskih razmer tako v najem pod najugodnejšimi pogoji. Lokal leži poleg glavne ceste, blizu železnične postaje, na najlepšem prostoru v večjem farnem kraju na Dolenskem. (1942-2) Natančnejši naslov pove iz prijaznosti upravnništvo »Slov. Narodac.« (1911-2)

Muhe so zopet sitne! Edina, vsaki zahtevi zadostna pravica za uničenje teh škodljivcev je ameriški **„Tanglefoot“**. En sam list jih vjame in obdrži do 2000. Dobi se v vseh trgovinah po 10 vinarjev list. (11-171) Glavna zaloga za Kranjsko: **Edmund Kavčič** v Ljubljani.

Nove suhe gobe in vse **deželne pridelke** kupuje (1907-9) **Anton Kolenc v Celju.** Priporoča tudi slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnega **špecerijskega blaga** na debelo in drobno.

„Burski tabor“ na Glincah. Vsak dan, izvzemši nedelje in praznike **postrvi** žive in pripravljene priporoča (1959-1) **Ign. Korošič, gostilničar.**

Stavišča na prodaj! Mestna občina ljubljanska prodaja svoja ob Dolenski cesti, poleg državnega kolodvora pod Rakovnikom ležeča stavišča. Pojasnila je dobiti in pogoje izvedeti pri mestnem gospodarskem uradu ob navadnih uradnih urah. **Mestni magistrat ljubljanski** dne 17. julija 1903

Magister farmacije. V deželni bolnišnici se bo ustanovila lekarna ter bo podpisani deželni odbor za njeno neposredno upravljanje nastavljal s 1. septembrom 1903 **magistra farmacije** proti obojestranski četrtletni odpovedi z letno plačo 2400 K, s prostim stanovanjem, s kurjavo in razsvetljavo. Prosilci morajo biti neoženjeni, imeti pravico za samostojno upravljanje lekarne ter zmožni nemškega, slovenskega ali kakkega drugega slovenskega jezika. Prošnje s potrebnimi dokazili naj se vložijo **do 15. avgusta 1903** pri podpisnem deželnem odboru. **Od deželnega odbora kranjskega** v Ljubljani, dne 24. julija 1903

Veliko zalogo perila za gospode in dame **glace in trico rokavice** zadnje novosti v **bluzah moderce** francoskega fačona **veliko izbiro svilenih ovratnic** od 15 kr. do gl. 2.— priporoča tvrdka (1671-10) **V. pl. Gerhauser** „pri čebeli“ **Stari trg št. 13.**

Koračnica iz operete „Amazonke“ za klavir složil Viktor Parma je izšla 1. julija t. l. v „Novih akordih“, (III. letnik) 1. zvezek. — **Naročnina: 8 kron na leto.** (152)

Ces. kr. avstrijske državne železnice. C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku. **Invod iz voznega reda.** veljaven od dne 1. maja 1903. leta. Očeha iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri zjutraj vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 3 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Pizna, Marijine v. Hebe, Francove v. Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce, Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curin, Geneva, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Pizna, Marijine v. Hebe, Francove v. Prago (direktni voz I in II. razr.). Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kotevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Prago, Ljubno, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Pizna, Marijine v. Hebe, Francove v. Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak v Dunaj čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove v. Hebe, Marijine v. Hebe, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Geneva, Curin, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Lince, Budjevice, Pizna, Marijinih varov, Hebe, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Očeha iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih (1719)

Razpis. Zaradi odstranitve jezua na Krki pri Brodu in odkopa otkov na 4000 kron proračunjena dela se bodo oddala **potom javne dražbe v izvršitev.** Pismene ponudbe z napovedbo enotnih cen za posamezna dela naj se predložijo podpisnemu deželnemu odboru **do 3. avgusta t. l. ob 12. uri popoldne** Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudba za odstranitev jezua na Krki pri Brodu“. Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsi vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razven tega je dodati kot vadij 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. Deželni odbor si izrečno pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebnim razpisati novo ponudbeno obravnavo. Načrt, proračun in stavbni pogoji so na ogled v navadnih uradnih urah v deželnem stavbnem uradu. **Deželni odbor kranjski** v Ljubljani, dne 22. julija 1903.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo iz pivovaren v Žalcu in Laškem trgu. **Naročila sprejema** Centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče šte. 7. (1384-21)

Na poslano tvrdke F. M. Netschek, katere imejitelj je g. Filip Kassowitz, naznanjam, da imam jaz zoper to tvrdko nasprotno zahtevke, da se pa še ni izvršil obračun. Ob enem pa javljam cenjenemu občinstvu, da sem že stopil v zvezo z **veliko tvrdko** tako, da mi bo mogoče **dobro blago po znatno nižanih cenah prodajati.** **Oroslav Bernatovič.** (1954-1)

Naznanilo. Usoram si cenjenemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem 24. julija 1903 moja poslovodja, namreč gospoda Oroslava Bernatoviča in gospo Katarino Bernatovič, odslovil ter ta dva nista več opravičena katerekoli zneske v mojem imenu in na moj račun izterjavati ali sprejemati. **F. M. Netschek, c. kr. dvorni dobavitelj.** (1946-3) Velespoštovanjem